

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per. 934/1938
Trib. Timișoara
Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMÉR

Suttogó hősök és titkos kritikusok

vagy

Ujság és olvasó kölcsönhatása

Nagy a sajtó hatalma és szinte végtelen az emberekre gyakorolt befolyásának lehetősége. Egy régi legenda szerint, mikor a pokol fejedelme újabb rohamra készült Isten országára ellen, tanácskozássra hívta össze az ördögöket, hogy véleményüket kérje az új offenzíváról. Az ördögfiókok sorban felszóltak és mindegyiknek volt valami javaslata, miként lehetne megrontani az emberiséget és a sátán uralma alá hajtani. A pokol fejedelme azonban minden indítványt elvetett azzal, hogy mindezekkel már kísérleteztek és egyik mód sem vezetett eredményre. Végül ő maga mondta ki a döntő szót és elhatározása eredményeként szétküldötte a propagandaördögöket, alapsímanak újságokat szerzte a világon, mert a sajtó az a bizonyos hatalom, melynek segítségével az alvilág urainak igájába lehetne hajtani az embereket. Édes méreg az ujság betűje, melynek rontó hatását az, akinek beadják, észre sem veszi, mert óvatosan adagolva gyógyszernek, üdítő nektárnak tűnik és mire megmérgezte az egész szervezetet, az ember lelkét, már késői minden segítség.

Éppen ebben, ha végigtekintünk az emberiség újabbkori történelmében, vagy nyíltan, vagy a háttérben mindig ott találjuk az események mögött a sajtót a maga jelentéktelennek tűnő ólomkatonáival. Ezek beférkőztek mindenhová, palotákba és kunyhókba, zantermekbe és hivatalokba, társaságokba és a családi élet szentélyeibe, hogy lassan, észrevétlenül, türellemmel és szívós makacssággal elvégezzék romboló munkájukat. Hogy megfojtsák az egészséges erkölcsi alapon élő emberek gondolkodását, még csirájában megölik a jó hatását, ha a pokol fajzatjainak zsoldjában állanak, de hasznos és értékes munkát végezzenek akkor, ha valóban egy magasabb eszmény, a pozitív istenhit, az emberi szolidaritás, a felebaráti szeretet, egymás segítségének és megbecsülésének szolgálatában vannak.

A liberalizmus letűnt korszakában a sajtó legnagyobb részének működéséből ez a magasabb eszmény hiányzott, egyéni célok és egyéni érdekek, egymás ellen fenekedő társadalmi csoportok szolgálatát látta el. Amikor azután itt is, ott is kezdtek a veszélynek tudatára ébredni, szinte úgy látszott, hogy elkésztett már minden segíteni- és változtatni-akarás, a pusztítás lavináját nem lehet megállítani vezetés útján. Megkezdődött az egyenlőtlen küzdelem, amelyben az ellenfél erőforrásai kimeríthetetleneknek tűntek, az új szellem új bajnokai csupán védekezésre látszanak szorulni, hogy legalább azokat a pozíciókat tartsák, melyeket az első roham lendületével elfoglaltak.

Ugy érezzük, hogy a taktikában van a hiba. A győzelem reménye sem csillan fel ott, ahol az állandó védekezés mellett nincs meg a támadó lendület elhatározása és a keresztülvitel bátorsága. Akik az ujságírásban nemcsak foglalkozást, hanem elhivatottságot látunk, akik a keresztény világszemlet tanítványainak valljuk magunkat, akik szeretnénk hozzájárulni az emberiség mai arculatának, lelki beállítottságának megváltoztatásához, messze vagyunk még attól, hogy mindenkor és mindenhol százszázalékosan hangoztassuk meggyőződésünket, terjesszük az új kor új életre kelt igazságait, mert magunkkal hordjuk a tradíció, a társadalmi kapcsolatok feszélyezettségének súlyos különöcét. A bátor szókimondás helyett sokszor megalkuszunk, mert tekintettel vagyunk erre és arra a körülményekre, befolyásol az a talán és az a hátha...

Es ebben a tétovázásban, ebben a határozatlanságban — úgy érezzük — nem egyedül

mi vagyunk hibásak. Hibás a közönség is, melynek irunk. Hibás, mert megmérgezte, megbénította lelkét az a langyos gondolkodási és a tetterekészség sorvadásában szenvedő cselekvési tunyaság, mely olyannyira jellemző volt a közelmúlt évtizedeire. Sokan, a legjobban még ma is szeretnek kitérni a problémák elől, visszariadnak attól, hogy állást foglaljanak valamely a közösséget érintő kérdésben és szívesen elbujnak a felelősségvállalás elől. Vallani is csak suttogva, négy szemközött mernek és arról, hogy vállaljanak is, szó sincsen. Szó sincsen arról, hogy nyilván közösséget vállaljanak nemzettestvéreikkel, embertársaikkal olyan ügyekben, melyek mikénti alakulása rájuk nézve sem közömbös, felelősséget vállaljanak azért, amit az ő nevelésükben, az ő képviselőikben, az ő érdekeikben is tesznek. De jai, ha azok, akikről úgy gondolják, hogy nemcsak hivatottak, hanem kötelesek is sorsuk iránvívásában szerepet vállalni, nem reagálnak nyomban mindenre, ami befolyással lehet életük körülményeikre. Ők mernek azonban túlzott óvatossággal fátal tartják magukat mindentől.

Suttogó hősök írnak-kelnek közöttünk, akik mintha elveszítették volna hangjukat, halk hangon tanácsokat adnak, bírálnak, kritizálnak, poszkondíznak, mindenkinél mindent jobban tudnak, de ha felszóltatják őket, hogy mindentudásuk áldásaiból juttassanak embertársaikkal is, írják meg nevik és felelősségük mellett azt, amit fontoskodó homlokráncolással füledbe sóhajtanak, azonnal begubóznak, mint kővére hízalt selyemhernyó és szemrehányón felvilágosítanak, hogy ez nem az ő hivatásuk, ők csak az egészséges gondolatokat termelik titkos működésre beállított agytekervényeikben, de nyíltan megvallani eszméik anaságát, azokért vállalni a felelősséget, nem, erről szó sem lehet. Ők díjmentesen átengedik a nyilvánosság kizárásával kitenyészett ideáikat és önzetlenül átengedik a felelősséget is értük. És jaj, ezerszer jaj neked, ha nem állsz ki a porondra hirdetni gondolataik bőségszarujából ömlő eszméiket saját külön felelősség mellett!

Megjelenj barátaid, ismerőseid körében és egyszerre azt veszed észre, hogy ferde szemmel tekintenek rád, hirtelen elhallgatnak, mikor közelükbe érsz. Először nem tűnik fel neked, de azután ez a bizalmatlansági hullám mind nagyobbakat gyűrűzik és kénytelen vagy tudomásul venni, hogy a bizalmatlanság neked szól. Te követhetnél el valami szörnyű vétkeket, melvől még beszélni is kínos nekik. Hosszas utániérás, faggatás után megtudod, hogy a suttogó bariton természetéhez híven, ucvanacsak suttogva, a köteles diszkrecióra való hivatkozással, szőrös nyelvvel közelhajolva szőrös fülekhez, bele-

csöpögöttete ismerőseid s nem ismerőseid lelkébe a megbízhatatlansági vádat. Mint felelőlen elem saját lelkiismerete előtt sem vállal felelősséget és így nem szegyel ferditeni, a tényeket meghamisítani, azokat átszínezni, sőt termékeny fantáziája egészen alaptalan meséket is kitalál, melyekkel jóhíred romlására tör. Mire ráébredsz a valóságra, már úgy körülfontak a hazugsághálózattal, hogy ember legyél a talpadon, ha ki akarsz kecmeregni belőle.

Szomorúan élvezük ezeket a rontó szellemeket és megismerjük őket suttogva kijelentészevaikon és felelőtlen vagy a felelősségől menekülő magatartásukon. Látjuk őket a szerkesztőség tájékán és látjuk őket a társaságban. Ezek igazi megrontói társadalmunknak és vésszes vándoradarai közéletünknek. Ezek a sajtó titkos kritikusai, akik akciót sürgetnek, de bennük részt vállalni nem hajlandók. Cikkeket, irásokat szeretnek sugalmazni, de a közösséget velük megagadják. Akiknek minden rossz, de ha megkéréd, hogy egyetlen egy jót tegyenek és ezzel példát mutassanak, nyomban visszavonulnak és magukra öltik az önzetlen személytelenség palástját. Bizonyos, személytelenül jót tenni, gyönyörű. Viszont személytelenül rosszat tenni, gyávaóság és aljasság. Felelősséget vállalni kötelesség, felelőtlenül ágálni, hitványosság.

Vannak problémák és van megoldás ezen problémák számára. A problémákkal való komoly foglalkozás mindazoknak kötelessége, akikben megvan az arra való felkészültség. A felkészültség mellett azonban nélkülözhetetlen a meggyőződés bátor megvallása, a mellette való kiállítás és ezzel a felelősség vállalása is. Legyen a meggyőződés százszázalékos, de legyen százszázalékos a megvallása is. Félre a megalkuvással, mely nem a célt, nem az utat, hanem a mellékösvényen járók figyelő tekintetét lesi. Mely attól fél, vajjon az, aki más nézetet van, mint szót hozzá. Mennyiben használhat és mennyiben árthat az ő egyéni érdekeinek. Mert ő a nagy önzetlen, aki nem szűnik meg ezt hangoztatni.

A sajtó akkor állhat majd igazán hivatása magaslatán, ha az olvasó egybeforr lapjával, ha nem suttogó baritonok állanak mögötte, hanem lelkes tábor mellett e, mely azonos célkitűzések megvalósításáért küzd, biztat és buzdít is, de nem hagyja ott az első ellenséges fuvallatra. Ha az olvasók nemcsak egyszerű hírforrást látnak a lapban, hanem eszmények küzdőjét, nemcsak a betűket olvassák, hanem a szellemet is keresik, mely a betűkből árad, akkor majd ez a sajtó és ennek a sajtónak a munkása nem a lövészárkok álló harcának lesz bizonytalan sorsu katonája, nemcsak az ellenfél által feladott, vagy váratlan rohammal elfoglalt pozíciónak lesz védője és megtartója, hanem állandó őrszeme és éltárcosa az új idők új szellemének, mely becsületes kiállást, meggyőződésnek hűségese megvallását, felelősségnek bátor vállalását követeli parancsolóan — nemcsak az ujságtól, hanem az olvasótól is. Akkor lesz igazán nagy és hatalmas a sajtó, melyen a poklok minden kapui sem vehetnek erőt.

Miron Cristea miniszterelnök ötvenezer leit adományozott a román-magyar kulturközeledést támogató íróknak

Bucurestiből jelentik: A román—magyar közleledés ápolását jótékonyan szolgálja az a nemes elhatározás, amelyet dr. Miron Cristea pátriárka-miniszterelnök közölt dr. Bánffy Miklós gróffal. A kormány és az egyház feje Bánffy Miklós tudomására hozta, hogy ötvenezer leijel kívánja jutalmazni azokat az erdélyi magyar írókat, akik elősegítették a román—magyar kulturközeledést. Az összeg szétosztására az Erdélyi Helikon kapott megbízást, a

mely az erdélyi irodalmi társaságok bevonásával jellőli majd ki a jutalomra leginkább érdemesült személyeket. Munkatársunkat a szétosztással megbízott körök részéről úgy tájékoztatták, hogy a jutalmazásnál a következő írók és költők jöhetnek számításba: R. Berde Mária, Kibédi Sándor, Flórián Tibor, Kiss Jenő, néhai Desida Jenő (aki helyett az özvegye élvezné a jutalmat) és esetleg Fekete Tivadar, valamint Franyó Zoltán.

Zarah Leander

Herczeg Ferenc „Kékróka” című megfilm esített darabjában a női főszerepet játssza

Elintézést nyert a vizkeresztli munkácsi incidens

A cseh hövel megbeszélése Csáky magyar külügyminiszterrel

Prágából jelentik: Hivatalos jelentés szerint Csehszlovákia budapesti követe felkereste Csáky István gróf magyar külügyminisztert, akivel hosszas megbeszélést folytatott. Látogatása alkalmával megállapítást nyert, hogy a közelmúltban előadódott hátrécsinéseket barátságos úton likvidálták egy magyar—csehszlovák

vegyes bizottság útján. A prágai magyar követés egyébként közölte a csehszlovák külügyminiszteriummal, hogy Magyarország elfogadja Csehszlovákia idevonatkozó javaslatait. A magyar—csehszlovák vegyesbizottság a jövő hét folyamán tart ülést.

A magyar püspöki kar álláspontja a zsidójavaslat tárgyában

„Keresztények között nem lehet különbséget tenni”. — Csak a parlamenti bizottságokban módosítják a javaslatot

Budapestről jelentik: A tegnapi minisztertanács foglalkozott a zsidó javaslat módosításával, de döntést nem hozott. A kormánypártnak és a kormánynak az a terve, hogy a törvényjavaslatot eredeti szövegében tárgyalatja le a képviselőház bizottságai-val és a bizottságokra bízva a módosításokat. A módosítások most már véglegesnek tekinthetők a félvérűekre, az egyházi személyekre, a hadirokkantakra, a hadiárványokra és a kitüntettek vonatkozásában. Az úgynevezett tisztelheteli keresztényekre vonatkozólag még nem alakult ki egységes felfogás.

A Vatikán, Szülő Géza közlése szerint, levelet intézett Serédi Jusztinián hercegprímáshoz ezzel a

kérdéssel kapcsolatban és ennek értelmében a hercegprímás rendkívüli konferenciára hívta össze a püspöki kart, hogy a katolikus egyház álláspontjáról döntsenek. Ez a döntés már megtörtént és ennek megfelelő álláspontot foglalt el majd a keresztény párt a magyar parlamentben. Eszerint kívánni fogják, hogy a szülőre való tekintet nélkül minden megkeresztelkedett keresztény legyen és nem szavazhat meg a párt olyan javaslatot, amely erőszakosan különbözteti meg a keresztényeket a keresztényektől.

Imrédy Béla magyar miniszterelnök Kunder Antal miniszter és Pataky államtitkár kíséretében vasárnap Munkácsra és Ungvárra utazik.

CZELNAI ESZTER

folyó hó 26-án tanfolyamot nyit a legelső-rendűbb túrókülönlegességek, valamint imperial, serrals, joghurt és a karlsbadi vert-bej készítésének elsajátítására úgy nők, mint férfiak részére.

Tandij Lei 1200.—

Főleg városi lakosok részére biztosít megélhetést. Érdeklődni lehet IV., Bratianu-uca 13. (Szociális Misszió épületében). Beiratkozás délelőtt 11—1-ig és délután 3—5 óráig.

Fonoelektikus gépekkel kutatják fel az arabok elrejtett fegyvereit

Jeruzsálemből jelentik: A palesztinai helyzet egyelőre változatlan. Az angol csapatok folytatják a házkutatásokat az elrejtett fegyverek felkutatására. Az ország északi részében egy puskával menekülő arabot agyonlőttek.

A katonaság egyébként olyan rendkívül érzékeny fonoelektikus készülék segítségével végzi kutatásait, amely speciális zörejrel jelzi az elrejtett fém tárgyakat, még abban az esetben is, ha azok egy méter mélységig a földbe vannak ásva.

A NAP HUMORA

EL NE BIZZA MAGÁT.

Csemegét Szilveszterkor megcsókolja a felesége.

— Jó, jó, — mondja kedvetlenül Csemegé — de nehogy azt hidd, hogy ez most már egész évben így lesz.

FELEDEKENYSÉG.

A kis Zsuzsi már fekszik ágyában, de sehogyse jön álom a szemére. Jobbra fordul, balra fordul, behunyja a szemét, kinyitja a szemét, minden hiába.

Végre keservesen felzokog:

— Anyukám, mit csináljak, elfelejtettem, hogyan kell elaludni.

HOTEL RIO

BUDAPESTEN VII., Kürt-ucca 6 sz.

(Pátia-kávéház mögött.)

1938-ban épült!

Hideg-meleg folyóvíz, Ragyogó tisztaság.

Mérsékelt árak!

ARISZTID.

Egyik főútvonalon a kövezetet javítják és a járművek részére figyelmeztető táblát tettek ki: „Csak lépésben haladni!”

Arra sétál Arisztid, elolvassa a táblát, aztán így szól Azenorhoz:

— Ezt az örültséget! Lépésben haladni! Hát honnan vegyének az autók lábukat...?!

KÜLÖNÖS PARFÖM.

A mama orvosi tanácsra konyakkal védekezik a meghűlés ellen.

Uána nemsokára lefekteti a kislányát és megcsókolja. A kislány csodálkozva kérdi:

— Mi az, mama, te a papa parfümjét használod?

A kerek-asztlal konferencia előkészületei

Kairóból jelentik: Az arabok előzetes megbeszélése a londoni „kerekasztal” konferencia előtt véget ért és amint azt a kiadott hivatalos jelentés közli, valamennyi programpontra illetően a legteljesebb egyetértés uralkodott. Az egyiptomi delegáció, amely a londoni „kerekasztal” értekezleten résztvesz, a következő tagokból áll: Abd el Moneim herceg, a volt Khedive fia, Maher pasa és Hassan Nasat pasa, Egyiptom londoni követe.

Németország felveti a gyarmati kérdést

Döntő lesz Hitler kancellár január 31-iki beszéde. — Reménytelenül vált Katalónia helyzete. — Újabb segélykérés Párisból

LONDONBÓL jelentik: A Daily Mail úgy tudja, hogy Hitler birodalmi vezér a hó végén tartandó nagy birodalmi gyűlésen a leghatározottabban le fogja szögezni Németország gyarmati követeléseit. Hitler ki fogja jelenteni, hogy Németország gyarmati problémáinak elintézése előtt nem gondolhat semmiféle európai megbékélést célzó csatlakozásra.

Anglia bevezeti a védkötelezettséget

LONDONBÓL jelentik: A Daily Telegraph értesülése szerint Wallace helyettes pénzügyminiszter bejelentette, hogy Anglia a közeljövőben áttér az általános védkötelezettség rendszerére. Chamberlain miniszterelnök hétfőn rádióbeszédet mond és általában azt hiszik, hogy a védkötelezettség rendszerét ekkor közli a nyilvánossággal.

Más londoni értesülések szerint Chamberlain miniszterelnök hétfői beszédében csupán az előkészítő katonai szolgálat szabályozásáról fog nyilatkozni. Az angol kormány intézkedésére megkezdődtek azok a tanfolyamok, amelyek a kereskedelmi gőzösök tisztjeit és matrózait az ágyúk kezelésére megtanítják. A kereskedelmi gőzösöket ágyúkkal szerelik fel. A háború kitérese után Anglia kereskedelmi hajóinak nagyrésze segédcsirkálóként működnek majd.

Gamelin a spanyol események miatt nem megy Afrikába

Párisból jelentik: Gamelin tábornok, a vezérkar főnöke, bizonytalan időre elhalasztotta az északafrikai gyarmatokon tervezett körútját. Gamelin tábornok Tarlan tengernagy kíséretében akarta megvizsgálni az algériai és tuniszi erőket. Hír szerint útját a spanyol háború kilátásai miatt halasztotta el. A szerdai államtanácsnason Daladier javaslatára elhatározták, hogy Gamelin vezérkari főnököt e minőségében az 1939-es esztendőben is meghagyják.

A francia kamara nemzetvédelmi bizottságának elnöke, Ramadier képviselő, több napon át a köztársasági Spanyolországban tartózkodott. A nemzetvédelmi bizottság elnöke Azana spanyol köztársasági elnököt kereste fel, majd Negrin miniszterelnökkel folytatott tárgyalást. A megbeszélések után a bizottsági elnök visszautazott a francia fővárosba. Politikai körökben nagy fontosságot tulajdonítanak ezeknek a megbeszéléseknek.

ELELMISZERT KÜLDTEK PÁRISBÓL SPANYOLORSZÁGBA

A Matin értesülése szerint Bonnet tegnap kihallgatáson fogadta Marcelino Pascuat, a köztársasági spanyol kormány párisi követét. Pascua felhívta Bonnet figyelmét azokra a nehézségekre, amelyekbe a barcelonai kormány került a pyrenneusi határzárlat miatt.

A Stefani távirati ügynökség jelenti Rómából: Franciaországból tegnap 27 vagon búzát szállítottak Perpignanon keresztül Barcelonába. Ez az első szállítmány abból a 45 ezer tonna búzából, amelyet a francia kormány küld a köztársasági Spanyolország részére.

MENEKÜLÉSRE KÉSZEN ÁLL A BARCELONAI KORMÁNY

Barcelonából jelentik: A köztársasági területen levő szociáldemokrata pártvezetőség

táviratot intézett Blum volt francia miniszterelnökhöz és Jouhaux szakszervezeti vezetőhöz, kérve, gyakoroljanak nyomást a francia kormányra a pyrenneusi határ megnyitása érdekében.

Belejezést nyertek Ciano gróf és Sztojadinovics tárgyalásai

A vasárnapot az olasz külügyminiszter Belgrádban tölti, majd Pál herceghez megy

BELGRÁDBÓL jelentik: Pénteken délelőtt a bélyei állami uradalom Korara nevű érdekében megkezdődött az a nagy vadászat, amelyet Ciano olasz külügyminiszter tiszteletére rendeztek és amelyen résztvett Sztojadinovics miniszterelnök és kísérete is. A környék lakossága lelkes ünneplésben részesítette az olasz külügyminisztert. Mialatt a vadászat lefolyt, az olasz újságírók Belgrádba utaztak, ahol pénteken koszorút helyeztek el az Avala-hegyen levő hősök síremlékén. Utána a jugoszláv sajtófőnök rendezett fogadást tiszteletükre.

A Stefani-iroda belgrádi tudósítója jelenti, hogy Ciano és Sztojadinovics megbeszélései szombaton délelőtt véget értek. Ciano külügyminiszter vasárnap délelőtt Belgrádba érkezik és onnan autón megy Pál régensherceghez, majd utána visszautazik Rómába.

„Kedvező az európai helyzet”

Belgrádból jelentik: Ciano és Sztojadinovics vasárnap reggel a Ruma melletti Petrovicsba mennek, ahol Pál jugoszláv régensherceg rendez vadászatot Ciano tiszteletére. Vasárnap vadászed után

Ciano és Sztojadinovics Belgrádba utaznak, ahol az olasz külügyminiszter megnyitja az olasz könyvkiállítást, este pedig részt vesz azon a vacsorán, amelyet a jugoszláv miniszterelnök rendez tiszteletére. Vacsora után Ciano visszatér Rómába.

A bélyei vadászat szünetében a két államférfi-

mert Barcelona ügye — Franciaország ügye is. Barcelonából nemzeti területre érkezett utasok elmondják, hogy a barcelonai hatóságok tárgyalást folytatnak a külföldi kormány-képviseltek vezetőivel,

szükség esetén menedékkert kérvényezve a vezetőik számára.

Hírek szerint már be is osztották, hogy nemzeti megszállás idején melyik vezető hova menekülhet. Allitól a köztársasági hatóságok a francia kormányval is összeköttetésbe léptek s engedélyt kértek 40 ezer katalán átmenekülésére, minthogy Katalónia kiürítését meg kell kezdeniük.

EGY HÓNAPON BELÜL KATALÓNIA MEGADJA MAGÁT?

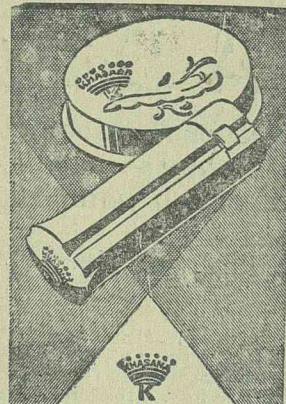
Párisból jelentik: Tamarit ezredes, Franco tábornok hadseregének egyik vezérkari tisztje, az alábbi nyilatkozatot tette egy igen jelentős spanyol személyiség előtt:

— Csak egy hónap szükséges ahhoz, hogy Katalóniával katonai szempontból végezzünk. Tudom, hogy Spanyolországban az az általános vélemény, hogy erre két hónapi időre van szükség. Azonban mi, katonák, biztosak vagyunk abban, hogy egy hónap múlva Katalónia katonai szempontból már elintéztet lesz.

Bilbaóból jelentik: A nemzeti haderő a pénteki hadisikerek után szombaton is folytatta előnyomulását a 160 kilométeres hadszíntér-szakasz teljes terjedelmében. A köztársasági csapatok csak az utak és hidak robbantásával igyekeznek az előnyomulást meggátolni, sőt külön dandárt szerveztek, amelynek egyetlen célja a robbantások eredményes keresztülvitele.

Szombaton déli egy órakor 15 hárommotoros és több vadászrepülőgépből álló nemzeti repülőraj ismét bombázta Barcelonát. A halottak és sebesültek számát egyelőre nem sikerült megállapítani.

Burjosi jelentés szerint a nacionalista csapatok szombaton is folytatták előnyomulásukat a ka'alin hadszíntérre és több helységet foglaltak el.

Minden hölgy két nélkülözhetetlen szépségkiesztője a

Khasana arc- és ajkpirosító

Néhány pillanat alatt az arcnak és ajaknak természetes, fiatalos frissességet adnak. Mindkét készítmény idő-, víz- és csókálló.

Diszkrét festés céljaira: Superb, élénkebb színre: Kozalé, vagy Karmin.

KHASANA

Az argesi székesegyházban istentisztelet volt Mária királyné lelkiüdvéért, amelyen az uralkodó is megjelent

Bucurestiből jelentik: Az argesi székesegyházban szombaton délelőtt istentiszteletet tartottak Mária királyné halálának hathónapos fordulója alkalmából. Fél 12 órakor különvonaton Curtea de Argesba érkeztek a kormány tagjai Miron Cristea pátriárka vezetésével, Argetoianu, Mironescu és még számos előkelőség. A pályaudvaron Camenita ezredes, Arges-megyei prefektus, Chirea ezredes, csendőrküldeti főfelügyelő és Curtea de Arges polgármestere várták az előkelőségeket. Pontban 12 órakor begördült az udvari vonat, amelyről Öfelsége II. Carol király, Mihai nagyvajda, Erzsébet hercegnő, Ernest Urdareanu főudvarmester, Balif tábornok királyi szárnysegéd, Stircea szertartásmester, Mocsonyi fővadászmester, Flondor udvari marsall és az összes volt udvarhölgyek szálltak le. Öfelsége a királyi család tagjaival és a kísérettel a székesegyházba mentek, amelynek lépcsői előtt Miron Cristea pátriárka-miniszterelnök, Grigore argesi püspök és a kereszttel és az evangéliummal várták. A gázcisztentiszteletet Nae Popescu kultuszminisztériumi államtitkár és Antal főesperes nagy papi segédlettel celebrálták. A székesegyházműl Öfelsége, Mihai nagyvajda, Erzsébet hercegnő és a királyi kíséret tagjai Maria anyakirályné sírjához vonultak, ahol térdreborulva imádkoztak. A királyné sírját gyönyörű virágok borították.

Prchala tábornok nem vette át a ruszin hadügyminiszterséget

Prágából jelentik: Prchala tábornok, a ruszin kormány új hadügyminisztere, akit a prágai központi kormány nevezett ki, megérkezett Husztra, ahol szombaton délelőtt 11 órakor megjelent a kormányzóságon és bemutatkozott Volosin miniszterelnöknek. Egy óras megbeszélés folyt le Volosin miniszterelnök, Révay belügyminiszter és az újonnan kinevezett Prchala tábornok hadügyminiszter között. Prchala kijelentette, abban a hiszemben volt, hogy kinevezése a kárpátukrajnai kormány hozzájárulásával történt. Belátja, hogy a jelenlegi körülmények között nem veheti át hivatalát és ezért visszautazik Prágába.

A Délután országban

Buenos-Airesben, ahol mindenki délután dolgozik, nincs megállóhely, ingyen van a telefon, s ahol épügy panaszkodnak az emberek, mint Európában

Buenos-Ayresi levelezőnk írja: Argentínának sem könnyű — mondják az argentinaiak. S így panaszkodnak, így magyarázzák a helyzetet:

„Argentína agrárállam, amely majdnem száz százalékgig exportjából él. Az elmúlt esztendőben, nagyszerű termés volt, a termények árai magasak voltak, a földbirtokokosok jó pénzért értékesítették terményeiket, feljöttek a városokba, nagy vásárlásokat eszközöltek és halatlan konjunkturát idéztek elő, mely a gazdasági életnek ugyszólván minden ágában megnyilvánult. Ezután hideg zuhanyként a reakcióvetkező évben kilenc hónapos szárazság következtében a termés az elmúlt évihez viszonyítva, ötven százalékkal csökkent és a folyó évi exporttevékenység 63 százalékkal a tavalyi alatt maradt. Ez ismét nagy dekonjunkturát idézett elő, vállalatok elbocsátották alkalmazottaikat, stb.“

Es panaszkodnak tovább:

A hárommillió város

Argentína hivatalos nyelve volt, a spanyol nyelv a hivatalos nyelv itt. Buenos-Airesnek hárommillió lakosa van, de kiterjedése relatíve meghaladja lakosainak számát is. A város képe frappáns az európai látogatót, elsősorban a modernitásával és ujszerűségével, másodsorban az élet tempójával, mely leginkább a New-yorkéhoz hasonlítható. Mint minden metropolisnak, úgy Buenos-Airesnek is megvan a maga „city“-je, ahol a tulajdonképpeni élet folyik, megvan az a része, ahol a pénzesebb emberek laknak és ahol az elegáns közönség, a diplomácia és a jobb hotelek vannak. Maga a city, az üzleti negyed, aránylag igen kis területre van zsugolyva, úgyhogy ha az ember arra jár, néha hangyaboly módjára látja feketélni az embereket az utcán, egy-egy nagy hivatal, bank előtt.

A közlekedést Buenos Airesben négy szerv bonyolítja le: villamos, autóbusz, földalatti és az úgynevezett colectivo, mely ennek a városnak speciálitása és sehol másutt nincs. A földalatti kivéve, a másik három közlekedési eszköz jellemzője, — főleg az európai jövővény részére, — hogy megállóhelyük nincsen. Ez itt ismeretlen fogalom; ha valaki fel akar szállni, az ucca közepén kezd a sofőrnek hadonászni, aki erre megáll és felveszi az utast, ha pedig le akar szállni, belülről odakiabálnak a kалуaznak, vagy vezetőnek, hogy: „esquina“, ami sarkot jelent, mire ő a következő sarkon megáll. A colectivo története a következő: eleinte élelmes taxiskocsi vezettek azt, hogy egy nagy fehér lapra ráírták nagy betűkkel, hogy a kocsiban ülő utast hová viszik és így az uccán sétáló halandónak, ha véletlenül ugyanoda kellett mennie, módjában állott a taxit megállítani és csatlakozni a bennülőhöz, végül a menetdíjat megosztották. Ez azután nagyszerű üzletté fejlődött, úgyhogy megalakult egy társaság, mely 10 embert befogadó, nagyon gyors, határozott menetirányú autókatt futtat a város minden részébe; a kocsik számozottak és a menetirány fel van tüntetve, ezeket szintén megállítja az ember és beül.

AMI INGYEN VAN.

Buenos-Airesben van néhány egész magas felhőkarcoló, de az átlag alatta van a newyorki házak magasságának és felette az európaiaknak. Körülbelül öt és tíz emelet között épültek. Az üzletházakban több, nagyon gyors, fel és le egyaránt ingyen szállító liftek állanak az ember rendelkezésére. A magánházakban is mindenütt vannak liftek, de liftekhez nélkül. Ugyanúgy a kapupénz fogalma is ismeretlen, mindenkinek saját kapukalcsa van. Ugyancsak ismeretlen fogalom a borralva a magánházakban. Ingyen kapják itt az emberek a gyufát is, ha cigarettát vesznek; miután gyufára csak annak van szükség, aki cigarettázik, mindenki ingyen kapja. 10 darab levélpapírt kapok — ingyen, miután a vállalatnak reklám, ha az ő cégjelzésű papírjukon és ennek következtében az ő vonalukon leveleznek. Ingyen adomány Argentínában a telefon is. Miután a telefontulajdonosok általános szegyet fizetnek havonta, amely független a beszélgetések számától, mindenhol ingyen lehet telefonálni. Bemegyek egy idegen kávéház-

„Az európai politikai események folytán igen sok emigráns lepte el Argentínát az utóbbi időben. Minden ittlévő európai kihozatta rokonait, úgyhogy a hajók százával hozták a bevándorlókat, akik mind el akarnak helyezkedni. Nemcsak zsidóiról van szó, hanem spanyol menekültekről is, akik még hozzá előnyben vannak másokkal szemben, mert tökéletesen birják a nyelvet. Mindezek következtében az argentin kormány rendeleteket hozott, melyek értelmében most már csak egészen kivételes esetben engedélyezik a bevándorlást. (Ez a rendelet különben csak néhány nappal ezelőtt lépett érvénybe.) Remélhető azonban, hogy az idejű termésváltozása újabb fellendülést idéz elő, mert hiszen egy ilyen hatalmas területen, mint Argentína, amelynek az elmúlt 5-6 éve mind nagyszerű anyagi eredménnyel zárult, egy rossz termés legfeljebb átmeneti de semmi esetre sem végleges depressziót okozhat.“

ba, ahol természetesen nem is fogyasztok semmit sem és határozott lépésekkel a telefonkészülék felé irányulok, odaszólok az ott a közelben tartózkodó pincérnek, hogy „permiso el telefono?“ és már tárcsázok is annyit, amennyit akarok.

ÜLETI ÉLET

Ez az ország, de különösen az országban teljesen önálló és sajátos jelleggel bíró főváros, talán a világ legközömbösebb városa. Miután az itteni kereskedelem és gazdasági élet általában külföldi, elsősorban angol, amerikai és német tőkétől alakult, természetes, hogy az egyes tökécsoportok saját nemzetükbeli embereket biztak meg a bizalmi és vezetőállásokkal és ennek tudható be, hogy Buenos-Airesben a spanyol és olasz elem kivül nagyszámú angol, északamerikai, német, skandináv, stb. él és dolgozik. Az üzleti élet képe angolszás jellegű. Ez mingyárt az „office and business hours“-okon látható, melyek teljesen USA mintára vannak beosztva. Hivatalokban 9-kor kezdődik a munka és tart 12-ig (bankok pénztárórai 10-től 3-ig) utána 2-ig ebédszünet, majd megint 2-től megkezdődik, ami adott esetben 6 órát, de inkább 7-et vagy néha fél 8-at is jelent. A fentemlített bankmenetrend indokolt, miután 12-2 között a dolgozó elem is el tudja ezeket szerint intézni a bankban lévő dolgát. A korai ebéd és késői, 8 órás vacsora következtében itt még annak is rá kell szoknia a teázásra, aki ezt azelőtt nem tette, miután a 2-8-ig húzódó étkezés nélküli periódus kétszer akkora, mint a reggeli 9-12-ig tartó. Adminisztratív munka itt alig folyik, az üzleteket telefonon, lehetőleg prompt lebonolyításra kötik, üzleti levelezés csak elengedhetlenül szükséges esetekben folyik. Az üzletek este

Társaság, divat, emberek

Argentína köztársaság lévén, demokratikus, mégpedig erősen demokratikus ország. Itten — eltekintve néhány nagyon kevés spanyol származású „jó“ családtól, — a társadalmi helyzet az anyagi helyzetétől függ: minél több pénz van valakinek, annál többet számít, így előadódik, hogy oly egyének, akik egészen lent kezdtek, meggazdagodtak és ma a felsőbb 200-hoz tartoznak. Élénk példa erre a Mihánovics-család esete. Az öreg Mihánovics, aki nagyon rendes és jóhírű ember volt ideát nemrég bekövetkezett haláláig, az osztrák-magyar tengerészetben altiszt volt, mindaddig, amíg egy ízben az argentin partok közelében egy szál alsónadrágban be nem ugrott a tengerbe és viszontagságok után megalakította a Mihánovics-féle tengerhajózási vállalatot. Családját ma az ország leggazdagabb családjai közé sorolják és mint a legdögösebb ós-argentinok szerepelnek. A felső 200, legtöbbször spanyol származású „jó“ és nem anyagi karrieren keresztül „jóvá lett“ argentin családja idegennek bejutni majdnem lehetetlen. Azonban az argentin családok igen végtelenszerűek, ha az ember az első meghívás után elmegy, mind kijelentik, hogy: „Most már ismeri a házukat,

7-8 óra között zárnak. Általában az üzleti életszűly délutánra van helyezve, öt óra utánra. Itt mindenki ügynöki tevékenységet folytat, ami alatt az értendő, hogy a vállalatok alkalmazottjai egész nap ügyfeleket látogatnak és igyekeznek újabb kötetéseket eszközölni, ezért van az, hogy egyes üzletágak alkalmazottait csak bizonyos fix órákban lehet hivatalukban találni.

MAGANÉLET

Az élet itt relatíve olcsó, különösen ami a primer életszükségleti cikkeket illeti. Nagyon olcsó a koszt, különösen a hus. Külömben cca 20 cent, ami 10 leinek felel meg. Drágák viszont a lakások, különösen a jobb negyedekben. Miután a közlekedés olcsó, koszt olcsó, a ruházkodás az otthoni árszínvonalon mozog, de jobb minőségben, itt kevesebből meg lehet élni, mint az európai államokban. A város tele van penziókkal.

A kereseti lehetőségek igen változók. A tisztviselői fizetések általában 100 pesótól felfelé mozognak, de egy töbnyelvet beszélő és némi gyakorlattal rendelkező egyén rendszerint 200 pesónál kezd el tevékenységét. Az intenzívebb üzletkötési tevékenységet kifejtő vállalatoknál, ahol a tisztviselő egyúttal és elsősorban ügynök is, némely helyen, különös tekintettel az argentin tisztviselők alaptermészetére, jutalékrendszer, illetve kis fizetés, plusz jutalékrendszer van bevezetve. Az argentin ember lusta természetű és ha megkeresett 300 pesót, kijelenti, hogy ez neki elég, többet dolgozni nem érdemes; ezért vezették be a jutalékszisztémát. Mint látható, a minimális fizetések nem is beszérvé a pénz itteni és az európai átlagnál magasabb vásárlóértékéről, itt is jóval túlhaladják az itthoni standardot. Általában a sok angol érdekeltiség következtében az itteni üzleti életben majdnem elengedhetetlen az angol nyelv ismerete.

Ebben a városban rengeteg lehetőség és alkalom nyílik a szórakozásokra, bár ez itt másodrangú szerepet játszik, lévén Buenos-Aires elsősorban és majdnem kizárólag a munka városa. Azonban van itt kávéház, éjjeli lokál, étterem, mozi, színház, sportszarnok, sportklub, opera, varieté és minden, mi csak kell. Az itteni kávéházak a bucarestiek harmadába kerül, a minék részben az is az oka, hogy itt közel, aránylag olcsóbban kapni a brazil kávé. Nem kapni azonban ujságokat az itteni kávéházakban, arra itt az embereknek nincsen idejük, hogy órákat töltsenek a kávéházakban ujságot olvasva. A vendéglőkben, az éttermekben nincs az a rend, pompa, amit egy jobb itthoni étteremben lát az ember. Ezzel szemben a mozik fantasztikusnak nagyok, modernnek és szépek, kivitelezésük egyenesen fényűző. Itt 3-4 órás programok vannak és az árak talán valamivel magasabbak, mint az otthoniak. A színházak itt nem annyira népszerűek, mint Európában, népszerűségük eltörpül a moziké mellett. Az operaszínház a Teatro Colon látja el, amely a világ legnagyobb művészeit szerepelteti a szezonban. Itt énekel minden évben Pataky Kálmán, most Lily Pons, a newyorki Metropolitán francia primadonnája és szopránkeszenője vendégszerepel itt. Az u. n. teremsportemények a Luna Park nevű sportszarnokban folynak le, ahol box, catch as catch can, six day bicikli és minden egyéb versenyeket tartanak. Általában Buenos-Airesben megtalálja az embert azt, amit Európában talán csak London és Páris nyújtanak.

ha akar látni bennünket, vagy bármire szüksége van, forduljon hozzánk.“ Uccán férfiak csak nagyon ritkán emelnek kalapot egymásnak, a kézcsókot a legfelsőbb társaságban sem ismerik.

Ugy az argentin férfiak, mint nők nagyszerűen öltözködnek, mégpedig angol módra és az itteni üzletekben az összes szükségletek a legnagyobb mértékben kielégíthetők. London beérte, nem láttam pl. még sehol sem annyi szép nyakkendő, vagy inget, mint az itteni kirakatokban. A köztisztasági viszonyok sajnos nem a legjobbak, amint az ember kimegy a centrumból. Az argentin alsóbb néposztály szeret sokat köpködni és papirokat az uccán elhajigálni. Általában neveltetlenek itt az emberek, de jóhiszeműek. Például a kалуaz gyakran elengedi az embernek a 10 cent viteldíjat, ha egy pesóból kellene visszaadni a nincsen nála véletlenül aprópénz. A délamerikai spanyol elem — kizárólag spanyol elem — rossz tulajdonsága a dolgoknak a halogatása és „majd holnap“ felkiáltással való kitolása; ezt aztán az üzleti életben is gyakorolják, ezért van az, hogy a külföldi vállalatoknak nincs nagy bizalmuk a hazai munkásokban.

K. T.

A boldóság alapja

Az 1805-ik esztendőre szóló Ujj és Ó Kalendarium verseiből veszem ezeket az ígéseket:

*Hosszu lesz a Fársáng, de sokan is várják.
S a Meny-asszony tántát álmokba is járják.
Biznak most azok is, hogy férjhez mehetnek,
Kik Nagy Anyáknak is szinte bé ülhetnek.*

Igy volt százharmencégy évvel ezelőtt, amikor többnyire azok is férjhez mentek, akik a csufondáros vers szerint már nagyanyáknak is beillettek volna. Ma azonban már nem így van: a farsang kezdetén a leányok többsége nem is reméli, hogy „bekötik a fejét”, pedig ma például egy sórtárhoz hasonló helyes kis női kalap olesőbb, mint amennyibe hajdan a selyem fejkendő került.

Szerelmes leányaim, mi annak az oka, hogy ma olyan nehéz férjhez menni? A szociális körülmények változása? Korántsem! Azok az ugynevezett szociális körülmények hajdanában sem voltak rózsásak, — de régebben a kisasszonyok jobban értették a férjhezmenéshez, mint a mostaniak. Vagy az is lehet, hogy a szerelmhez értettek jobban: a férfiakal mindenesetre jobban tudtak bánni, mert jobban ismerték őket.

Ma a „komoly” udvarló úgy tesz, mintha szerelmes volna, sőt esetleg mondja is, hogy szerelmes és csak azért nem „nyilalkozik” a mama előtt, mert „kicsiny a fizetése, annyiból nem lehet egy asszonyt eltartani”.

Leányok, az ilyen fiatal legény vagy hazudik, vagy nagyon tökéletlen ember. Ha hazudik, akkor jobb, ha minél előbb másfelé orientáldók; (ezt régebben így mondták: kerekét old), ha azonban nincs más bújja, csak az, hogy tökéletlen ember, — az elméjét helyre kell billenteni.

Persze, beleszólnak a kérdésbe a kedves rokonok és jóbarátok is, de egy sem arról beszél, hogy mit fog ajándékozni, hanem mind csak bölcselemmel szolgál, például ilyenformában:

— Ugyan, legyen eszed! Eszedbe se jusson, hogy hozzámenj ahhoz a szegény fickóhoz; hiszen neki sincs semmije, neked sincs semmid... Egészen bizonyos, hogy hat hónap múlva már civakodnátok valami pénzkérdés miatt.

Leányaim, tudtok-e erre felelni? Ha nem tudtok, tanuljátok meg tőlem, hogy ezt kell felelni:

— Kedves néni, én teljesen meg vagyok róla győződve, hogy maga csak javamat akarja; de kérem szépen, nem történt-e már olyan eset is, hogy akinek szép hozományja volt, hat hónap múlva már azzal is veszekedett a kedves férje valami anyagi kérdés miatt? A világon a leggazdagabb nő Barbara Hutton; annyi a pénze, hogy egy bankban el sem fér és valahány férje eddig volt, mindegyikkel nem hat hónap múlva, hanem már három hónap múlva annyira összeveszett valami pénzkérdés miatt, hogy el is váltak egymástól. Egy kis civakodás néha napján, majnen minden házasságban előfordul, a házastársak délelőtt civakodnak, délután kibékülnek és ha veszekedésüknek nincsen súlyosabb oka, mint a pénz, mely hiányzik, — még hálát adhatnak a jó Istennek. Kedves néni, ha engem le akar beszélni arról, hogy hozzámenjek ahhoz, akit szeretek, akkor valami súlyosabb kifogást kérek...

Leányok, figyeljétek csak meg: a nének az ilyen ellentámadás után rendszerint meghátrálnak!

A szülőkkel már sokkal nehezebb egyetértő megállapodásra jutni. A szülők rendszerint nagyon szeretik a leányukat és féltik a szegénységétől és nélkülözéstől. A papa például ilyeneket mond:

— Leányom, légy okos és verd ki azt a fiatalembert a fejedből. Gondold meg, hogy te itthon megszokod ad a jövedelmét és kényelmet és nagyon nehéz lenne sok megszokott dolgot lemondani, ha a férjednek csak háromezer lei lenne a fizetése.

Ez komoly beszéd, de erre is lehet felelni, leányok, ilyenformán:

— Édesapám, örökök hálás leszek érte, hogy ilyen szépen és ilyen kényelemben neveltél fel; de a Bibliában sehol sincs megírva, hogy csak egy házassodjunk, ha számunkra minden kényelem biztosítva van. Édesapám, hány éves vagy? Ugy-e ötven?

Gyuri meg huszonöt éves... Édesapám, hogy kívánhatnád azt, hogy neki is annyi fizetése legyen, mint neked? Ha esetleg már elfelejtetted, megsughaom neked, hogy a fiatalság is ér ám valamit! Ha választhatok egy 3 ezer leies, huszonöt éves fiú és egy 6 ezer leies, nyenventőves agglégény között, én bizony nem leszek olyan bolond, hogy a negyvenöt-évest választzam!

Azokban nem elég a megfelelő fiút kiválasztani: leányaim, a szerelmes férfiak soha sincsenek teljes értelmük birtokában s nagyon sok nevelésre szorulnak, hogy okos férj váljék belőlük.

Például, amikor bevásárolni mentek, a fiút lehetőleg vigyék magatokkal, hazudják neki azt, hogy szükség van rája a bevásárlásnál — ugyanis ő ingyen cipeli a csomagokat. Azokban nem az a lényeg, hanem az, hogy a fiú tapasztalatból tanulja

Ófelsége Carol király kinevezte a Nemzeti Ujjászületés Arcvonalának vezetőit

A vezértitkárokat, az igazgatóság és a legfelsőbb tanács tagjait nevezte ki az uralkodó

Bucurestiből jelentik: Királyi rendelettel módosították a Nemzeti Ujjászületési Arcvonal megalakulására vonatkozó törvény 10-ik szakaszát. E szerint a direktórium nem 24 tagból áll, mint eredetileg tervezték, hanem harmincből. Ezek közül

10 a földművelőket és munkásokat, 10 a kereskedelmet és az ipart, 10 pedig az értelmiségi foglalkozásukat fogja képviselni.

A törvény 11-ik szakasza szintén módosul, még pedig a következőképpen: A legfőbb nemzeti tanács 150 tagból áll és 50—50 tag képvisel egy-egy foglalkozási réteget.

Ófelsége, II. Carol király két évi időtartamra a következő vezértitkárokat nevezte ki: Corneteanu tanárt a földművelő- és munkásosztály, Silviu Dragomir tanárt az értelmiségi foglalkozású osztály és Victor Valcovici tanárt a kereskedelmi és ipari osztály élére. Ugyancsak királyi rendelettel kinevezték az igazgatóság tagjait is. Eszerint a tanácsban az egyes osztályok részéről a következő személyiségek vesznek részt:

Földművelési- és munkás-osztály: Armand Calinescu, Gheorghe Flondor, Eftimie Gherman, Jon Jebeleanu, Jonecu-Sisesti, Mihail Serban, Constantin Sescioreanu.

Az ipari és kereskedelmi osztály: Constantin Anghelescu, Jon Bujoi, Mitita Constantinescu, Gligore Gafencu, Jon Gurgutu, Eugen Savu, Victor Slavescu, Viorel Tilea.

Értelmiségi foglalkozásúak osztálya: Petre Andrei, Mireca Cancicov, Grigore Cazacliu, Mihail Ghelmegeanu, Juliu Hatieganu, Victor Iamandi, Mihail Ralea.

Ezenkívül kinevezték két évi időtartamra a legfőbb nemzeti tanács 122 tagját. Úgy az igazgatótanács, mint a legfelsőbb nemzeti tanács többi tagjait csak később fogják kinevezni. A legfőbb nemzeti tanács egyes osztályaiába a következőket nevezték ki:

Földművelésügyi- és munkás-osztály: Du mitru Alimanisteanu, Virgil Alimanisteanu, Apostoleanu Gh. Axinte Jon, Bernau P., Budiurescu Nic., Calinescu Armand, Cristi Vladimir, Corneteanu Nic., Duca Gligore, Duca Eu-

gen, Flondor G., Fluera Jon, Garoflid Constantin, Giurescu Constantin, Gherman Eftimie, Ghitescu Stan, Grigorovits Gh., Hagi Anton Emanoil, Ionescu-Sisesti, Jon Jacov, Jebeleanu Jon, Macavei Andrei, Maglasul Lazar, Marian Jon, Marza Simion, Mihaila Petre, Pan Aurel, Ravian Alex., Rakotzy Filip, Raducani Jon, Rautu Dumitru, Sescioreanu Constantin, Serban Mihail, Stojadinovici Nic., Stroe Gh. Zamfirescu Constantin, Zipa Th., Popa Adam.

Kereskedelmi és iparügyszály: Anghelescu Constantin, Balanescu Rosetti, Besa Eugen, Boldea Romul, Bujoi Jon, Bursan Constantin, Carp Grigore, Comsa Jonel, Constantinescu Mica, Constantinescu N., Greceanu Gh., Dan Sever, Dinopol Gh., Ene Ernest, Enescu I. D., Fencu Grigore, Gheorghiu Gh., Gigurtu Jon, dr. Jercan Nerva, Malaxa Nic., Zarinescu Jon, Martologu Jon, Maxim Nic., Mociornita D., Neagu Alexandru, Romano Alex., Savu Eugen, Slavescu Victor, Tataranu Constantin, Tatarescu Emanoil, Tilea V., Vlad Aurel, Valcovici Victor.

Értelmiségi foglalkozásúak osztálya: Alexianu Gh., Andrei Petre, Asnavorian H., Banu Gh., dr. Baran Coriolan, Blaga Lucian, Beldia Vasile, Bentoiu Aurelian, dr. Brudariu Adrian, Cancicov Mireca, Cantacuzino V., Cazaciu Grigore, dr. Dragomir Silviu, Ghelmegeanu M., Hatieganu Juliu, Herescu Nic., Hodos Alex., Hortolomeiu Nic., dr. Iamandi Victor, Jinga Victor, Jonecu Traian, Matei Joan, dr. Negus Aurel, Moldoveanu Juliu, dr. Nicoara Eugen, Nistor Joan, Nitescu Voicu, Otescu Nic., Panisca Gh., Patruilus Radu, Perieteanu Grigore, Petrovici Joan, Popescu Botosani Jon, Portocala Radu, Ralea Mihail, Radulescu Motru, Rosetti Alex., Rosculet Radu, Sadoveanu Marin Jon, Simian Dinu, Scridon Leon, Strat Gheorghe, Suci Jon, dr. Tataru Coriolan, Titeanu Eugen, Toni V. V., Teodorescu Anibal, Vantu Jon, Vantu G., Zigre Nicolae.

A legfőbb nemzeti tanács eddig kinevezett tagjai között az ismerős nevet találhatunk: dr. Jercan Nervaét, aki a Victoria Takarékpénztár nagy tekintélynek örvendő vezérigazgatója.

Közigazgatási felügyelő, szubprefektus és fogházigazgató volt és most lopásért és csalásért a bíróság elé került

Dimitriu Ioan Bârladban szubprefektus volt, majd közigazgatási felügyelő, végül Hotinban és Szamosújváron fogházigazgató lett. Dimitriu 1935-ben Temesvárot jár: és több kereskedőnél mint a különböző minisztériumok megbízottja mutatkozott be, aki állami szállításokat eszközölhet ki számukra. Mindenütt többszáz leit vette fel költségekre. Dimitriu egyes helyeken mint a kereskedelmi és iparkamara megbízottja is szerepelt és végül is a kamara fel-

jelentésére került a rendőrségre. Ott azután kiderült, hogy a „miniszteri megbízott” szélhámos, aki büntetett előéletű, kilencrendbeli szélhámosság miatt körözést adtak ki ellene és több lopást is elkövetett. A temesvári törvényszék tegnapi tárgyalásán a vádlott nem jelent meg, hanem orvosi bizonyítványt küldött. A törvényszék elrendelte az orvosi bizonyítvány felülvizsgálását és amennyiben kiderül, hogy nem beteg, letartóztatják és Temesvárra hozzák.

meg már jó előre, hogy mibe kerül mindaz, ami egy szerény háztartásban szükséges? Ha okosan intézik a bevásárlásokat, a fiu nagyon nekibátorodik a házasságnak, mert azt látja, hogy „nini, nem is olyan sokba kerül az, amiből egy fiatal pár jóllakhatik”. És ha a fiu este vagy estefelé szokott a ház-

hoz ellátogatni, sohasem szabad neki panaszkodni, hogy „jaj, milyen fáradt vagyok!” A házi békének semmi sem olyan tökéletes biztosítéka, mint az, ha a munkájából hazatérő férjet a feleség egészen az aranylakodalom utáni napig mindig nyugodtan, derült arccal, lehetőleg mosolyogva köszönti.

SCALA

Ma és mindennap az

OLYMPIÁSZ II. RÉSZÉ A SZÉPSÉG ÜNNEPE

Előadások: 3, 5, 7 és 9.30 órákor vasárnap és kedden délelőtt 9 és 11 órákor.

Égész nap jegylovétel, kérjük a közönséget, hogy jegyeiről idejében gondoskodjék.

Telefonszám: 2379.

A német birodalmi bank elnökének távozása

A harmadik birodalomban leépítették Schacht Hjalmar, az aranyalapról letért és mégis értékálló márkavaluta megteremtőjét. Tény, hogy a felmondó levélbe egy kis cukorkát csomagoltak, azt írták, hogy Schacht közreműködését különleges megbízások esetére tartják fenn, de ez nem jelent többet, mint mikor a felmondó levél végére odabiggyesztnek egy mondatot, melynek értelmében adandó alkalommal szívesen vesszük igénybe szolgálatait. Schacht távozása a birodalmi bank éléről személyi és rendszerváltozást jelent. E változást a külföldön annyira mélyrehatóan találták, hogy a londoni tőzsdén azonnal esett a német márka, a Young- és a Dawes-kölcsön árfolyama.

Schacht Hjalmar utolsó politikamentes szakembere a harmadik birodalomnak, habár ténytelen volt magát sokszor alárendelni a politikának. De ezt a hiányt bőven pótolta zsenialitása. Ő volt az a varázsló, aki nemcsak az elméletben, de a gyakorlatban is a feje tetejére állította a nemzetgazdasági tudomány addig érvényes törvényeit.

Amióta államok léteznek, az adófizetés és főleg az adóemelés nem volt népszerű kormányzati eszköz. Eppen ezért emberemlékezet óta minden állam pénzügyi kormányzatának elérhetetlen vágya volt, hogy a semmiből pénzt teremtsen. Már a korai középkorban a tizenegyedik századtól kezdve találunk tiltakozásokat az ellen, hogy az uralkodó rosszabb pénzeket verjen, melyeknek nemesfém-tartalma kisebb a névértéknél és így szaporítsa az állami jövedelmet. Ez volt az indítókoka annak, hogy a királyok egész sora támogatta az alchimistákat, akik közönséges fémöblöt aranyat akartak elővarázsolni. Hiszen a pénz alapja mindenkor a nemesfém, az arany és az ezüst volt. Eredetileg a papírpénz sem más, mint egy bizonyos nemesfém-mennyiségre szóló utalvány.

Az első, aki a papírpénzt függetleníteni akarta a nemesfém-től, a skót John Law volt. Az általa kibocsátott bankjegyek fedezetét nem nemesfém, hanem egy másik örök érték, a föld képezte. De a folyton megisméklődő pénzkibocsátások olyan papírpénztömeget préseltek a gazdaságba, hogy bankjegvei, az assignáták teljesen elértéktelenedtek. Hasonló volt a sorsa a többi fedezetnélküli bankjegynek. A monarchia kénytelen volt a napoleoni háborúk után a devalvációhoz nyulni, a világháború után alig volt állam, amely a háború alatti fedezetlen bankjegykibocsátását nem fizette volna meg pénzrendszerének összeomlásával. A legnagyobb összeomlás, erre még sokan emlékeznek, Németországban volt, melvél teljesen elözönlött a bankjegytömeg, ahol az infláció odáig vezetett, hogy egy gyufaskatulya árát is milliárdokban kellett meghatározni.

Ebből a káoszából vezette ki a birodalmat Schacht Hjalmar, a német Rentenmark megteremtésével és a márkának szilárd alapot való helyezésével. De a pénzvarázsló zsenialitása teljes egészében a nemzeti szocialista uralom hatalomátvétele után bontakozott ki. Adva volt egy nagy, de teljesen elszegényedett és eladósodott birodalom, amely súlyosan nyögött a világválság és saját pénzügyi helyzetének járma alatt. Új impulzust kellett adni a gazdasági életnek, a felfegyverzés és a munkanélküliség elleni küzdelem hatalmas összegeket igényelt, melyek nem voltak sehol. Hatalmas összegeket kellett a semmiből elővarázsolni. Schacht megtette. Inflációval, de a legutolsó részéig megszervezett inflációval. A kényszer-gazdálkodás révén a márka függetlenné vált a külföldi devizáktól, de az aranytól is. Az infláció előnye, a vállalkozási kedv felvirágozása, új tőkebefektetés megmaradt, de a hátrány, az árak rohamos emelkedése, nem következett be. A márkának nem volt kényszerárfolyama, az árszabályozás az árak árának megállapítása körül történt. A felesleges pénzmenyiségeket belső kölcsönök kibocsátásával fölözte le. Megtörtént a csoda. Az egész világon válságok voltak, munkanélküliség tömegei áhitottak munkát és kereseti lehetőséget, de Németország izolált sziget volt, melyre más gazdasági törvények vonatkoztak. A legaprólékosabbig menő szerveztség távol tartotta az infláció hátrányait.

A gazdasági csodának csak egy hátránya van. Borotvaélen kell táncolni, az eredeti tervtől eltérni nem szabad egy jöttányit sem. A csodának is vannak határai. Ezt Schacht, a gazdasági szakember, világosan látta. De a birodalom imperialisztikus politikája mindnagobb

pénzszükséglettel jár. A politika szupremációja a pénzügyi politika felett mind nyilvánvalóbbá válik. A gazdasági csodát még Schacht sem tudja megsokszorozni és visszavonulni kénytelen, amikor úgy hiszi, hogy az általa alkotott szervezet elérte az elaszticitás határát.

Ma Funk gazdasági miniszter a bankkormányzó. Néhány évvel ezelőtt a bankkormányzó székéből igazgatta Schacht a német gazdasági politikát, ma Funk, a politikai gazdasági miniszter irányítja a politika szükségletei szerint a Reichsbankot.

Sikerülni fog az új kísérlet? Jósolni nem lehet. A németek csodálatos szervezkedése sok olyan kísérletet valószínűsített meg, melynek sikerében senki sem hitt. Lehet, hogy a propagandával párosult szervezkedés új, még soha meg nem álmódott eredménnyel jár. Lehet, hogy nem. De Schacht Hjalmar, aki elsősorban gazdasági szakember, csak olyan kísérletben vehet részt, melynek minden szálát a gazdasági következmények, nem pedig a politika irányítja.

Az angol sajtó szenzációs beállításban közli Schacht dr. távozását és azt a híradást, hogy Wiedemann kapitányt, Hitler bizalmasát sanfranciskói főkonzullá nevezték ki. Azt írják a lapok, hogy külsőben áll Schwerin-Krossigh birodalmi pénzügyminiszter lemondása is.

Egyöntetű az angol sajtó véleménye abban a tekintetben, hogy Schacht felmentésének hátterében a német fegyverkezés pénzügyi fedezeté-

Rublek eredmény nélkül utazott vissza

Berlinből jelentik: Schacht dr. levélváltásával kapcsolatban a Times ezeket írja: Egyelőre nem lehet megállapítani, hogy mit jelent ez a változás és hogy mit fog jelenteni Funk befolyása a külpolitikára, az azonban már világos, hogy

azok győztek, akik a kereskedelem és ipar teljes megrendszabályozását kívánták a konzervatív elemekkel szemben, akiket dr. Schacht képvisel.

Az eviani menekültügyi konferencia albizottsága, amely Rublek igazgató vezetése mellett Berlinben tárgyalt a zsidó kivándorlások szabályozásáról és anyagi kérdéseiről,

szombaton este visszautazott Párisba, anélkül, hogy sikerült volna tisztázni a német kormány álláspontját.

A tárgyalásokat az zavarta meg, hogy Schacht Hjalmar, aki német részről vezette a tárgyalásokat, visszarendelték a német birodalmi bank elnökségétől. Az eviani bizottság albizottsága hétfőn, a főbizottság 26-án ülést tart és ezen kellene jelentést tenni a berlini tárgyalások eredményeiről.

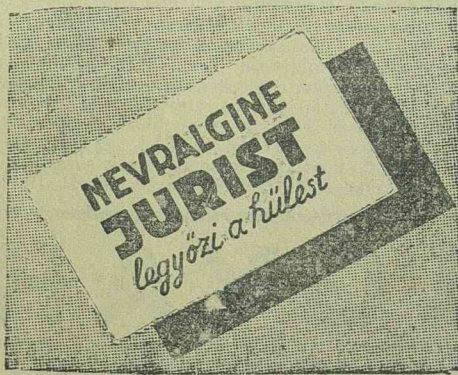
WIEDEMANN KAPITÁNY — SANFRANCISKÓBA MEGY

Wiedemann kapitány, Hitler kancellár szárnysegéde, tegnap nyilatkozott a Havas-ügynökség tudósítójának arról, hogy Sanfranciskóba őt neveztek ki főkonzullá Manfred von Killinger helyébe. Wiedemann kijelentette, hogy rendkívül meg van elégedve kinevezésével és rövidesen el is fogja látni állását.

Folyékonyan beszéli az angol nyelvet és több ízben különleges megbízatással Londonban járt. A világháború alatt ő volt Hitler századparancsnoka.

GÖBBELS FELTESZI A KÉRDÉST: MIT AKAR AMERIKA?

Berlinből jelentik: Göbbels propagandaügyi miniszter a Völkische Beobachterben „Mit akar

nek kérdése és a birodalom belső ujjáépítési költségeinek problémája áll. A Daily Express szerint Schacht felmentése után a nemzeti szocialista kormányzat az eddiginél is

hátróztóbb formában fogja követni a nemzeti szocialista gazdasági politikát,

hogy lehetővé tegye az óriási fegyverkezések folytatását. A News Chronicle Funk kinevezésében nemcsak személyi csarét lát, hanem a módszerekben való radikális változást is.

ÚJ INTÉZKEDÉSEK

A Reuter-ügynökség jelentése szerint dr. Schacht távozása után az első intézkedés az lesz, hogy a német kereskedelmet és nagyipart még jobban kifejlésszék. A kormány azt kívánja elérni, hogy a birodalmi nagyipar pénzügyi támogatása olyan nagymértékű legyen, hogy ezáltal

a világcpi minden konkurenciájával felvehesse a versenyt.

Azt még nem tudják, hogy melyek lesznek az első intézkedések, de beavatott helyen azt hiszik, hogy a német nagyipar felhatalmazást kap két milliárd márka hitel felvételére a bankoktól és a biztosítótársaságoktól.

MIT IR A TIMES?

A Newyork Times cikket közöl Schachtról a következő címmel: „A pilóta kidobása”. Amikor Hitler ledobta a fedélzetről Schachtot, eltépte az utolsó gyenge láncszemét, amely a régi közgazdasági elvekhez fűzte. Bármilyen végső célja is legyen a birodalom politikájának, egy biztos:

Schacht dr. eltávolítása meg fogja gyorsítani a cél elérését.

Amerika? címen hosszabb cikket írt, amelyben rámutat, hogy 1933. január óta

a Harmadik Birodalma: jóformán az egész amerikai sajtó gúnyjal és gyűlölettel kezeli

és mindenféle hazugsággal és rágalommal illeti. Kétségtelen, hogy ez a rendszeres uszítás szándékos kihívás Németországnak és a német népellen. Göbbels megállapítja, hogy az uszítás mögött a nemzetközi zsidóság áll és ahhoz az amerikai népek semmi köze és csak az áldozata ennek a hadjáratnak. Tiltakozik a sorozatos sértegetések és becsúrlások ellen, annál is inkább, mert sem a német kormány, sem pedig a német nép soha semmiféle bírálatot nem gyakorolt az amerikai nép felett, ahogy azt az Óceánról túlról teszik Németországgal szemben. Mit vár ezektől a támadásoktól Amerika?

Azt hiszi talán, hogy a nagy háború módszereinek mintájára kiéhezeti majd Németországot?

Itt az ideje, hogy az amerikai népben ismét felülkerekedjen a nyugalom és a megfontoltság. Amikor Amerikában a nemzetközi zsidóság mindenképpen befolyásolni akarja a közvéleményt Németország ellen, újból ki kellentem hogy ez az eljárás rövidlátó és észszerűtlen és az egész világ előtt felveti a kérdést, mit akar Amerika?

Metzger-alapítvány szegény gyermekek iskoláztatására

A józsefvárosi római katolikus egyházközség választmánya ülést tartott, amelyen nagy lelkesedéssel elhatározta, hogy Metzger Márton dr. prépost-plébános pappá szentelésének negyvenedik évfordulója alkalmából külön alapítványt létesít. Száz ezer leinyi összeget kihalítottak az egyházközség vagyonából, azt Metzger-alapítványnak nevezik el és az alapítvány kamataiból évente szegény, arra érdemes gyermekek iskoláztatási költségeit fedezik. A nem-célú alapítvány létesítése újabb bizonyítéka annak a mélyesleges tisztelnek és ragaszkodásnak, amellyel a józsefvárosi katolikus társadalom plébánosa iránt viseltetik. Metzger Márton dr. ünneplése ma délelőtt a nagymise alkalmával fokozott mértékben megy végbe, amikor is az egyházközség tanácsa, a hívek és a katolikus szervezetek szívből köszöntik a jubiláris misét mondó főpapot. Ma negyven éve mondotta Metzger Márton dr. első miséjét, aki ma ünneplés keretében celebrálta a vasárnapi nagymisét és szentáldozásban részesíti a híveket. Utána a sekrestyében megy végbe Metzger üdvözlése az összes józsefvárosi katolikusok részéről.

Az antiszemitizmus

Irtó: STANISLAS FUMET, a Temps préssent szerkesztője

Az aradi „Vasárnap” c. irodalmi és társadalmi szemle vezető helyén hozza ezt a cikket, melynek kritikája méltán kelti fel egy keresztény, mint a zsidó olvasóközönség érdeklődését.

Többször mondták — többek között Jacques Maritain, hogy a zsidókérdésnek nincsen megoldása. Ha az ember keresztény, egyszóval tudja, hogy mit végzett a Gondviselés a földön a világ üdvéért, akkor tudja azt is, hogy az üdvösség az Evangélium szerint a zsidóktól jön. El kell tehát ismernünk, hogy Isten a zsidó népet titokzatos és csak általa tudott célokért tartja fenn.

Izrael fennállása tény. Kiválasztottsága szintén tény. Üldözöttség és szociális szívóssága szintén tény és misztérium. A hívő az Evangélium egyes szavai által, különösen azonban Szent Pál jóslata segítségével, a zsidók végső megtéréséről, némi világosságot vihet ezekbe az ellentmondásokba. A történelem továbbá azt tanítja, hogy a zsidó nép azóta, hogy Ábrahámban az ő Istene által — amely a keresztények számára az Isten maradt — kialakított, nem szűnt meg olyan szerepet játszani, mely túl megy azon a határon, amelyet a természet neki előírni látszik. Természetfeletti magyarázatra van tehát szükségünk ahhoz, hogy ezt megmagyarázhatassuk.

A zsidóságnak nincsen hazája és szét van szórva az egész földön. Meglepő, hogy ennek ellenére a zsidók megtartják jellegzetes vonásait, és jól ismert asszimilációs képességek ellenére is egy különös etnikus sajátosságot őriznek meg — elannyira, hogy jelenleg a legnagyobb mértékben képesek a különféle nemzetek göggyét maguk ellen kihívni.

Léon Bloy egy igen szép mondata jut eszembe: „Az engedetlenek nyaka, amelyet már Mózes oly keménynek talált, ellenállt az emberek dühenek, mint egy erős fém, amelyen minden szerszám kiesorbul. A lovagok kardja és a mohamedánok szablvája éppúgy eltört rajta, mint a mob bunkója.”

Nem tehetünk semmit. A zsidóság folytatja útját a lakott földön keresztül, ahol egy elenséges világ közepette sietve építi fel oltárait, üzleteit, bankjait és laboratóriumait. Ő maga nem hisz túlságosan a haladásban, de képességei közé tartozik, hogy az u. n. fejlődést, amely főbb-kevesebb az erkölcsi értékek rombolásával jár, stimulálja. Ujra meg újra elűzik ezért lakóhelyéről s így válik belőle patetikus gesztus nomád, nyugtalan Ahasvérus és sehol sem talál nyugalmat, mert a tér kitaszítja és az idő hajszolja.

Egy évszázadon át úgy tűnt fel, mintha a zsidóság győzedelmeskedne. A hitélet, a politika, a tudomány, a színház és az újságok a kezeik között voltak. És ime, a sors, amely egy ideig elkényeztette, egy szép napon ellene fordult. Most itt tartunk. Tanu vagyunk a népek kegyetlen és bestiális revansának. Az igaz, hogy Izraelből hiányzott a mérséklet s az önuralom a győzelem idején és most egy lázas világ akarja őt kitaszítani, mint egy égi jegyet, amelynek hozalmát többé nem tudja elviselni.

Minden korban előfordult, hogy a zsidókat kiűzték valahonnan, de most történik először, hogy teljesen vallástól független okokból támadják meg őket. Azelőtt azt nem tudták megbocsátani nekik, hogy a Megváltót, őt feszítették keresztre. Kollektíve tették őket a szörnyű büntért felelőssé. A hívő keresztényeknek ez az érzése legalább is hitükkel volt némileg menthető, de ma a „tisztá” ember nevében, akinek sem bűne, sem Megváltója nincsen, ütik a zsidót és vele együtt gyakran a hívő keresztényt is. A fajmádat képviselőit ucvlátszik min len irritálja, amely az ő kényeztetésük ellenében állt, mond, tehát minden objektív igazság, minden élő és állandó érv, mely már létében is leleplezi hamisságukat. Fent az Egyház. Alul a zsinagóga. És a kelet között ott áll a Kereszt.

Nem állítom, hogy indokolatlan volna egyes nemzeteknél pártatlan bizottságok által hozott ítéletek alapján védekezni az ellen, hogy a zsi-

dóság az ország vezető pozícióiban túl magas arányzatot foglaljon el magának. Vannak nemzeti érzékenységek, amelyek joggal megriadnak akkor, amikor egy Léon Blum kormánya összeállításánál a zsidó elemnek aránytalanul nagy helyet biztosít. Ez a tapintatnak és mérsékletnek az a hiánya, amely a zsidóság egy részére jellemző s amelyre az előbb céloztam. Lehet, hogy a numerus clausus nem elutasítandó intézmény, bár nehéz egy olyan világban, amely nem keresztény többé, igazolni egy olyan intézkedést olyan ügyes polgártársak ellen, akik nagy energiával szereztek meg kvalifikációjukat és diplomáikat. És itt van az a pont, ahol a zsidóság ismét túllép határain, oly módon, amely nem természeti jöbblet. Ha a zsidók nem a legrosszabbak, akkor helytelen azt állítani, hogy ez azért van, mert ők az emberek legjobbjai és hogy ezért Aristoteles formulája szerint — hogy t. i. a legjobbnak kell uralkodnia — az ő feladatuk volna az uralkodás.

Nem közülük kerülnek ki szükségkép a legmélyebb gondolkodók és a legnagyobb művészek, de valami összehasonlíthatatlan dinamikával rendelkeznek, már messziről érzik a szél fordulását és hogyha gyorsítani akarják az u. n. haladást, akkor ezt nyilván azért is teszik, mert nem rendelkeznek a felett a mult felett, amelyet mások védeni akarnak. Itt egy túlzás nélküli nacionalizmus talán tehet valamit. De ennek egy igen nagylelkű nacionalizmusnak kellene lennie.

Azonban azok a lépések, (amelyeket talán bölcsebb dolog tenni azon népek részéről, amelyek a zsidókat felveszik), semmiképp sem igazolják azt a szörnyű antiszemitizmust, amely e lépéseket gyakran inspirálja. Az Egyház ezen a téren nem ismeri a tréfát; jóságot parancsol minden néppel szemben, különösen a zsidó néppel szemben, amely „annak idején Isten választott népe volt”, ahol XI. Pius pápa imája mondja, amelyet a Sacré Coeur felavatásakor az egész világon a papság megismélt. A jóság pedig, mint tudjuk, az Egyház számára az igazságosság tiszteletével kezdődik.

Kell-e arra emlékeztetnünk, hogy a keresztény Rómában a pápaság mennyi igyekezetet fordított a zsidókra? A szenvedő zsidó néppel szemben legnagyobb együttérzésének adta tanujelét az Egyház ugyanakkor, amikor a keresztény tanítást híven őrizte.

Mi az oka tehát annak, hogy a zsidók üldözése nem akar megszűnni? Csak azt felelhetjük, hogy a megkeresztelt emberek is nehezen mondanak le a pogányságról. A szellem nem egykönnyen lesz urra a pogány anyagban. Az ember kegyetlen és mindig szüksége volt egy üzött vadra. A középkorban a zsidókat jelölték ki neki, mint áldozatot. És miután a zsidóság szinte természetfölötti vitalitással fordult üldözői ellen, a harc még mindig tart és ime, egyszerre véressé válik.

Hiába tiltakoznak a szentek és pápák a néptömeg gyűlölete, irigysége és vaksága ellen,

Ezen a héten lép be a magyarság a Nemzeti Ujjászületés Arcvonalába

Az erdélyi magyarság vezetőinek felhívása

Kolozsvárról jelentik: Egész Erdély figyelme Kolozsvár felé fordul, ahol a magyar kisebbség vezetői most dolgoznak a Nemzeti Ujjászületés Frontjába való testületi belépés módjait. Ugyancsak nagy munkát ad gróf Bánffy Miklósnak, gróf Bethlen Györgynek, dr. Szász Pálnak és dr. Gyárfás Elemérnek a megalkotandó új magyar népközösségi szerv megalakítása, illetve az előmunkálatok megszervezése. Calinescu belügyminiszter gróf Bánffy Miklóshoz intézett levelében röviden csak annyit írt, hogy engedélyezi egy új magyar alakulat megteremtését, amelyben a magyar kisebbség kulturális, gazdasági és társadalmi célkitűzéseit megvalósíthatja, de nem körvonalazta ennek a testületnek hatáskörét és működési szabadságát. Ilyen

nem hallgattak rájuk: a démonok avatkoztak be a harcba és az asszonyok és gyermekek odesszai lemeszárlói éppúgy azt hitték, mint ma más zsidóüldözők, hogy isteni joguk van e bünök elkövetésére.

A XII. században kiáltotta el Szent Bernát e gyönyörű szavakat: „Ne nyuljatok Izrael fiaihoz, mert ők a Messiás husa és vére: ha bántjátok őket az Urnak szemét sérthetik meg!” De felszólt az üldözések ellen Nagy Szent Gergely, II. és III. Sándor pápa éppúgy, mint III. Inocenz és IX. Gergely. Több ízben kellett a pápának a rituális gyilkosság vádjá ellen is szót emelniük. Hiszen ezt a vádat már az őskeresztények ellen is hangoztatták a pogányok, hogy a miseáldozatot elítéljék.

A hercegek és a nép persze nem mindig fogadták meg a pápának intelmeit. Így volt ez a középkorban és így 1933-ban.

Persze nem szabad azt hinni, hogy az üldözésekért egyedül a keresztények felelősek. A zsidók egy részének arroganciája közismert és tudjuk, hogy gyakran a legtűrelmesebb embereket is kétségbe tudják ejteni. Ez persze nem akadályozta meg IV. Inocenz és III. Miklós pápákat abban, hogy ne adjanak ki rendkívül szigorú bullákat azok ellen, akik rágalmaikkal a zsidók igaztalan büntetését okozták. A hamis tanu épp oly bűnös, mint a gyilkos.

Végül a pápaság nagylelkiben befogadta Rómába a zsidókat, amikor őket mindenünnen elűzték. Így a zsidók a római Gethóban otthont találtak.

Világos tehát, hogy nem a katolicizmus volt az, amely üldözte a zsidókat. Ellenkezőleg, a keresztény és katolikus szellem hiánya volt oka a zsidógyűlöletnek. Ha az ember meggondolja, hogy Krisztust „Juda oroszlánjának” nevezik és hogy a Megváltó minden őse zsidó, akkor láthatjuk csak, hogy milyen eltévelyedés a zsidóság megvetése.

Ez az oka annak, hogy XI. Pius elítélte az antiszemitizmust. 1928. április 7-én feloszlatták a „Zsidók barátai” nevezetű egyesületet bizonyos teológiai tévedések miatt. Ebből az alkalomból a Szentszék tanítóhivatala azonban emlékeztetett arra, hogy hogyan viselkedett az Egyház századok óta a zsidó nép szenvedéseivel szemben: „a Szentszék megvédte ezt a népet az igazságtalan üldözések ellen; és éppúgy, ahogy elítéli a népek közötti gyűlöletet, a legnagyobb mértékben elítéli a gyűlöletet, amely az ellen a nép ellen irányul, amely egykor Isten választott népe volt, azt a gyűlöletet, amelyet manapság általában az antiszemitizmus szóval jelölnek”. Ezt a szöveget XI. Pius pápa erősítette meg.

A Civiltà Cattolica még pontosabban körülírta ezt a végleges elítélést és megállapította, hogy az antiszemitizmus keresztényellenes és hogy egyes szöszölői távol állnak nemcsak a katolicizmustól, de a kereszténységtől is. Pártérékből, anvagi érdekből a zsidók ellenségévé válni morális és vallási érvekkel nem igazolható. Ami pedig a faj és etnikus jogokat illeti, ugyanez a cikk megfelel arra is: „Még jobban elítéljük az antiszemita harc politikai formáit, akkor is, ha hafazias motívumokra hivatkoznak elindítóit...”

Február

2

MAGYAR BÁL
A TEMESVÁRI KULTURPALOTA NAGYTERMÉBEN

A halál a betűkben

Mostanában a legtöbb szélahósszágát a grafológia nevében követik el; nincsen annyi jövendómódó cigányasszony, mint ahányan kávéházban, vendéglőben, hotel-szobában és hátsóudvari konyhaszobák lakásában néhány sor kézírás alapján megmondják (igen jutányos áron), hogy az embernek milyen a jelleme és mi lesz a jövője? Gondolom is, hogy akik írásvizsgálattal komolyan foglalkoznak, igen sokat bosszankodhatnak a szélahósszágos csalásai miatt. A rendőrség egy-két szélahósszágát már lefogott, de százan meg százan járnak még szabadon.

Mi sem természetesebb, mint hogy nem csekély gyanakvással vettem a kezembe egy nagy német könyvet, melynek szerzője, Vértési Etel azt akarja bizonyítani, hogy akinek hajlama van a rákra, annak a kézírásából meg lehet állapítani ezt a fenyegető veszedelmet. Elméletében és következtetéseiben nem megy-e nagyon messze ez a grafológus?

Először csak futólag lapoztam át ezt a nagy könyvet, de már két-három lap elolvasása után is kétségtelen volt előttem, hogy a szerző felkészültsége nem közönséges és módszere tudományos szempontból kifogástalan, — tehát joga van erről a nehéz kérdéstről beszélni és mondanivalói számára figyelmet igényelni.

A grafológiával, azt hiszem, az orvostudomány foglalkozott legelőször. Krafft-Ebing és Jendrassik az elmebetegségek tanulmányozásában hívta segítségül a grafológiát és az elemi törvényszerűségeket meg is látta. Legújabbban Fischhof Gyula írásszakértő keltetett feltűnést; tanulmányával, melyek megkönyvitik az elmebetegségek terén a megkülönböztető diagnózist. Eredményeit szakemberek előtt, a heidelbergi egyetemen mutatta be legelőször, évekkel ezelőtt. De ha ezt tudom is, akkor is merészen kell nyilvánítanom azt a gondolatot, hogy a rák diagnózisát is meg lehet állapítani a kézírásból, sőt a rákra való hajlamot már akkor is fel lehet ismerni, amikor az ember még nem is beteg.

Aki a rák és a kézírás összefüggéseit kutatja, annak természetesen nemcsak a kézírás, hanem a rákot is jól kell ismerni. Az utóbbit igen egyszerű dolgoknak tartják; aligha van szigorú orvos, aki „csalhatatlanul” ne tudná, hogy mi a rák, — hiszen láthatja gyilkos rombolását... Azonban, sajnos, a gyilkos romboláson kívül egyebet nem igen tudunk a rákról, mert amíg egy betegségnek még az okát sem tudjuk, addig nem is illenek azt mondani, hogy azt a betegséget ismerjük.

Vértési a rák magyarázatában a Liek-féle elmélethez alkalmazkodik, melynek legkisebb hibája, hogy költői. Az ismeretlennek emberi felfogása mindig költői; például az Istenről is csak költői képzeletünk vannak, melyek tisztára az emberi fantázia termékei: A jóságos Atya nagy szakála és áldó keze, a Szentlelket ábrázoló galamb, Jézus ideális férfiszépsége költészet... Liek is költ, mikor a „ráksejtet” úgy állítja elénk, mint valami elődsit, mely az élő szervezet folytonos munkálkodásban nem veti alá magát az élet fenntartására irányuló közös célnak, nem tesz úgy, mint a többi „altruista” sejtek, nem engedelmeseedik a „belső teremtnék”, hanem sztrájkol, duhajkodik, megtámadja és felfalja a szomszédokat, a saját testvéreit, s ezek olyan gyámoltalanok, hogy nem is védekeznek, az „anarchista” ráksejt mindaddig folytathatja dühöngését, míg az élő szervezetet meg nem öli...

Ez eléggé szemléltető beállítás a ráknak és költőisége vagy fantasztikus volta ellen nem jogsuhtak felszólalni azok a komoly doktorok, akik észre sem veszik, hogy szintén csak a költészet segítségével tudják kifejezni gondolataikat, mikor „rosszindulatú” daganatról beszélnek. Ugyanez-e, vagy olyan-e, vagy olyanfajta-e a rák, mint ahogy Liek elénk állítja, — ez olyan kérdés, melyre éppen olyan kevésbé felelnek nem-mel, mint igen-nel. Hiszen azt sem tudom, mi az élő szervezetben ez a „belső teremtnék”, melynek rendelkezései alól a ráksejt emancipálta magát; de arról, amiről nem tudom, hogy micsoda, logikusan még nem mondhatom, hogy „nem is létezik”. Legfeljebb az jut az eszembe, hogy az ember is megismerhetetlen lény és a monizmus éppen olyan tarthatatlan elgondolás, mint a dualizmus, — az ember nem csupán „test”, de az is naiv felfogás, hogy az ember két lénynek, a testnek és léleknek „porhüvelyé”, ideiglenes „lakóhelye”. — egyiptomi eredetű és éppen olyan naiv, mint amilyen régi. A léleknek túlságosan egyszerű felfogása az, hogy a lélek egy bizonyos pillanatban belénk jön és halálunk pillanatában egyszerűen kísétál belőlünk és „máshova” megy; — hiszen a lélek „világában” hely, tér, idő nincsen... Amit Liek dadogva „belső teremtnék” nevez, azonos azzal, amit a teológus szintén dadogva „léleknek” mond és amit én még jobban dadogva talán „életerőnek” neveznék. Ez a megismerhetetlen valami tényleg létezik, tényleg „hat”, tényleg túléli valahogyan az élő szervezetet, melyben és melyen urlikodik és vele szemben a ráksejt mint „őnző lázadó” tényleg jól érzékelhető.

Ettől persze még nagyon messze van az a té-

FEJFÁJÁSNÁL, GRIPPÁNÁL, NEURALGINNÁL

JAWOL

Az újszülötteknek még mindig több mint tíz százaléka hal el különböző gyermekbetegségeken

Az országos statisztikai hivatal, — amelynek Manuia Sabin dr. a vezetője — most adta ki Románia 1938. augusztusi népmozgalmi adatait. Eszerint augusztusban Románia területén 52.896 gyermek született élve és 33.527 ember halt meg.

A természetes szaporodás tehát 19.369.

Egy esztendővel előbb, vagyis 1937. augusztusában a népszaporodás sokka kedvezőbb volt, amennyiben 55.426 volt a születések, 32.709 a halálozások száma és így a természetes szaporodás 22.717 volt. 1938. augusztusában ezenkívül még 1241 halva született gyermeket anyakönyveztek.

Az élve született 52.896 gyermek nemzetiségi megoszlása a következő volt: 42.004 román,

2774 magyar,

1457 német, 848 zsidó, 2667 orosz, rutén és ukrán, 3146 más. A 33.525 elhalt nemzetisége a következő volt: 25.938 román,

2155 magyar,

1126 német, 880 zsidó, 1393 orosz, rutén és ukrán, 240 más. A zsidók kivételével valamennyi nemzeti-ségnél

több volt a születés a halálozásnál.

Figyelemre méltók azok az adatok, amelyek az elhalt életkorára vonatkoznak. Meghalt egy napos korában 297, egy-hat napos korában 1423, hét-huszonkilenc napos korában 1873, egy-öt hónapos korában 3919, hat-tizenegy hónapos korában 3309 csecsemő, egy-négy éves korában 6945, öt- kilenc éves korában 904, tíz-tizenégy éves korában 566, tizenöt-tizenkilenc éves korában 714 gyermek. Az elhalt felnőttek életkora a következő volt: 648 husz-

hazonnégy, 1427 huszonöt-harmincnyégy, 1394 harmincöt-negyvennyégy, 1763 negyvenöt-ötvennyégy, 2268 ötvenöt-hatvanégy, 2891 hatvanöt-hetvennégy év között és 3173 hetvenöt esztendőn túl. Tizenhárom elhalt egyén életkora ismeretlen volt.

Az augusztusi 33.527 halálozás a következő okok folytán következett be: törvény 175, tüdővész 2269, vérbaaj 154, különböző ragályos betegség 1825, rák és rosszindulatú daganat 849, pellagra 341, különböző idült betegségek 306, idegbaj 1147, vérkeringési zavarok 2052, légzési zavarok 3523, emésztési zavarok 8791, vesebetegség 819, öröklött betegség 230, bőrbetegség 80,

gyermekbetegség 5616,

agykori gyengeség 376 esetben, 453 esetben a halált okozó betegséget nem állapították meg, 1098 esetben pedig a halál erőszakos módon következett be.

Az augusztusban született gyermekek közül törvényes volt 24.395 fiú és 23.645 leány, törvénytelen 2447 fiú és 2409 leány. Az elhaltak között volt 17.216 férfi és 16.310 nő. A tizenöt éven felüli elhaltak családi állapota a következő volt: nőtlen és hajadon 2108, házas 7071, özvegy 4835, elvált 145.

1938. augusztusában egész Románia területén

7451 pár kötött házasságot. A válások száma ugyanakkor az országban 1147 volt.

A temesi helytartóság öt meggyében augusztusban a népmozgalmi kimutatás a következő adatokat tünteti fel: Arad 695 születés és 692 halálozás, Hunyad 536 születés és 444 halálozás, Krassó 295 születés és 351 halálozás, Szörény 407 születés és 365 halálozás, Temestorontál 736 születés és 732 halálozás.

„Gyilkosság a moziban”

és a címe annak a páratlanul érdekes és izgalmas izig-vérig modern bűnügyi regénynek, amelynek köztétét vasárnapi számunkban kezdjük meg. A mű szerzője Félegyházi András, kitűnő tollú író, akinek már több megjelent munkáját ismeri a közönség. A Gyilkosság a moziban nem sablonos detektív történet, hanem

virtuóz módon megírt érdekesítő történet,

amely lélektani alapon épült fel, ahol emberi jellemeik ütköznek össze. Akik ebben a nagyszerű munkában szerepelnek, azok nem papírosfigurák, amiket ravasz írói fogásokkal állítanak a cselekmény központjába, hanem

élő emberek, husból-vérből való emberek,

tel, hogy a ráksejt lázadása az írásban felismerhető, sőt a még nem romboló ráksejtek az élő szervezetben való jelenléte is megállapítható. Vannak tudósok, akiknek nézete szerint a ráksejt az emberben már a születéskor, sőt még előbb is „jelen van” és csak harminc, ötven vagy hatvan év múlva kezd rombolni. De megmutatkozik-e az írásban?

Ez nem elméleti, hanem tapasztalati kérdés, mert tisztán csak elmélkedés utján erre a kérdésre, sem igen, sem tagadó feleletet nem lehet adni. Ellenben kétségtelen tények a következők: 1. Rákos emberek vannak. 2. Sok ember halt meg rákban. 3. Akik rákban haltak meg, azok közül soknak a kézírása elérhető és tanulmányozható. 4. Csak kísérleti uton, nagy kísérleti anyag módszeres megvizsgálása után lehet beszélni arról, hogy a rákban meghaltak írásában vannak-e közös, azonos vonások, ezek jellegzetesek-e (azaz: hiányoznak-e a nem rákosok kézírásában?), az élő rákbeteg írásában határozottan felismerhetők-e ugyanezek az ismertetőjegyek és hogy a grafológia útján rákhajlamosok-

akiknek minden szava, mozdulata és cselekedete logikus és indokolt. Félegyházi András kitűnő elbeszélő, aki mondanivalóját ügyesen, ötletesen, sok helyen szellemesen, de mindvégig lebilincselően tudja előadni. A regény színhelye Franciaország, a lüktető forró, szenvedélyes nagy világközpont, jobb háttérrel nem is választhatott volna az író történetének, mert ebben a pompás országban minden

az emberi szenvedély körül forog

és a neme közötti ősi harcot sokszor tükrözik vissza szenzációs törvényszéki tárgyalások. A Gyilkosság a moziban című regény közzétételét ma, vasárnap kezdjük meg és naponta hozzuk folytatásokban.

nak minősített emberekben idővel tényleg megkezdődött-e gyilkos működését a ráksejt, ha idejekorán ki nem irtják vagy meg nem ölik?

Vértési könyve százharminc egynéhány kézírás közül és boncol. Megállapításait ellenőrizni nem a laikusok, hanem a szakképzett orvosok feladata. Valamit elegendő ok nélkül elfogadni nem tudomány; de valamit elegendő ok nélkül elutasítani vagy mellőzni szintén nem tudományos eljárás. A diszpozíció-kutatás rendkívül fontos feladata az orvosi tudományoknak és meg kell vizsgálni mindent, ami a legkisebb reményt is nyújtja a veszedelmes hajlam idejekorán való felismerésére és megszüntetésére vagy ártalmatlanná tételére lehetővé tételére. Vértési vizsgálati anyaga olyan nagy, tudományos képzettségű annyira nyilvánvaló és módszeres a tudományos munkával foglalkozó ember előtt olyan bizalmat keltő, hogy a szaktudomány nem vállalhatja a lelkiismereti felelősséget a már véghezvitt, óriási méretű munka ellenőrzésének mellőzéséért,

HIREK

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félre 400, egész évre 800 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félre 350, egész évre 700 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Dr. Gyárlás Elemér

neve kiharadt abból a portréorozatból, amelyet két nap előtt irtunk az erdélyi magyar kisebbségi élet három vezérlő alakjáról, akik tudvalevően Calinescu Armand belügyminiszterrel együtt aláírták a történelmi jelentőségű egyezményt. Gróf Bánffy Miklós, gróf Bethlen György dr. Szász Pál neve mellé méltón illeszkedik oda az okmányra dr. Gyárlás Elemér, aki valóban alá írta a boldogabb jövő irányát mutató román-magyar paktumot, csak az első tudósításból véletlenül kiharadt a neve. Dr. Gyárlás Elemér kemény, markáns egyénisége az erdélyi magyar életnek. Hallatlan erély és mozgékony-ság van ebben az ötvenöt éves emberben. Maga is hennszülött erdélyi, mint a másik három vezető személy, Dicsősémtáronban lakik, ahol ügyvédi irodája van. Az uralomváltozás előtt főispán volt, majd a sorsfordulat után ügyvédi irodát nyitott és az első között volt, akik megszervezték és életképesé tették a Magyar Pártot. Nemcsak elsőrangú jogász, hanem képzett közgazdász is, különösen pénzügyekben szaktekintély, ő tömörítette néhány év előtt szövetségbe az erdélyi magyar vidéki pénzügyteket. többször volt szenátor és képviselő, tökéletesen bírja a román nyelvet és parlamenti beszédeire még mindnyájan emlékszünk. Imponáló bátorsággal állott ki nagy politikai harcok idején népének érdekeiért és a szovjetvédelmi parlamenti vitákban élesen, határozottan, talpraesetten válaszolgotott a többségi képviselők támadásaira. Sikertől is magának tekintélyt, nevet és sulyt szerezni a többségi oldalon is. Roppan munkabíró író, aki nagy elfoglaltsága mellett arra is tudott szakítani időt magának, hogy íróasztalhoz üljön és írjon. Választékos stílussal megírt lelkisítő és felvilágosító cikkei állandóan hozták Erdély vezető napilapjait, így mi is. Különösen értékes szolgálatot tett a magyar kisebbségnek a fővárosban, ahol a semmitörvényű előtt sok sikeres nyugdíjas és tisztviselőperben tárgyalt és világos érveivel meggyőzte a bírakat. Egyik legalaposabb ismerője a közigazgatási törvényeknek. De felbecsülhetetlen szolgálatokat tett az erdélyi római katolikus státusnak is, amelynek tisztelgő és nagyrabecsült világi elnöke. Egyházának buzgó és hű fia, de türelmes és megértő a más felekezetekkel szemben, első-sorban magyar és nemesen értelmzett magyarságában mindenkit magához ölel, aki dolgozni akar a magyar érdekért. Jó összeköttetései vannak Bucurestiben, Calinescu belügyminiszterhez régi barátság fűzi és az eredményes román-magyar tárgyalások előkészítésében nagy része volt. Fontos szerep vár rá, a romániai magyarság új szervezetében, ahol számíthat tisztelői és hívei népes táborának támogatására. Gróf Bánffy Miklós, gróf Bethlen György és dr. Szász Pál mellett nem hiányozhatik dr. Gyárlás Elemér sem, amikor magyar ügyről van szó.

— **IDŐTÁRSAS:** Felhős idő, a hőmérséklet tovább csökkenése várható.

— **BIBESCU HERCEG AFRIKAI REPÜLŐ-ÁRA MEGY.** Bucurestiből jelentik: Bibescu Václav herceg, a nemzetközi légügyi szövetség elnöke, ma elhagyta a fővárost és Párisba utazott. Néhány nap múlva Bibescu herceg hosszabb afrikai repülőútra indul. Repülőgépe érinteni fogja a francia repülőtereket. Bibescu herceg repülőútkörútja során fontos missziót végez a francia kormány részéről.

Január 22

Vasárnap

Vince, Artur, Timó

1788. január 22-én született Londonban lord Byron George Noel Gordon, a tizenkilencedik század legnagyobb angol költője. Fiatal korában kedvezőtlenül fogadták költői munkásságát, de később annál inkább báványozták. Családi élete boldogtalan volt és azért külföldre ment. Előbb Olaszországban, majd Görögországban élt és résztvett a görög szabadság harcban, amelyért életét is áldozta. Legnevezetesebb munkái a Childe Harold és a Manfred. Számos kisebb költeményt is írt. Munkái magyarul is megjelentek.

1891. január 22-én halt meg Ybl Miklós magyar építész. Az ő alkotásai többek között a budapesti Opera, a múzeum, a Bazilika, a nemzeti lovarda és számos magánpalota.

1775. január 22-én született Ampère André Marie francia fizikus. Különösen a villamosság terén végzett kutatásaival szerzett hírt. Róla nevezték el ampérnek a villamos áram erősségének mérésére szolgáló egységet.

Január 23

Hétfő

Rajmond, Zelmá, Clement

1734. január 23-án született Kemplen Farkas hírneves magyar feltaláló. Az ő találmánya volt a nevezetes sakkautomata, amely abból állott, hogy egy török basának öltöztetett bábu a legügyesebb sakkjátékot is megverte. Ugyancsak Kemplen Farkas találta föl az első írógépet is.

1767. január 23-án született Visnjics Fülöp híres szerb népköltő. Vak léte re guzlicával bejárta egész Szerbiát és megénekelte népének híres történelmi eseményeit. Számos történeti éneke maradt fenn. 1887-ben szobrot emeltek emlékének.

Farsangi naptár

Január 21. Magyar bál Lugoson a Dacia szálló nagytermében.

Február 1. A bírósági tisztviselők táncestélye a Tiszti Kaszinóban.

Február 2. A temesvári Magyar Nőegylet bálja a volt Ferdinand szálló emeleti helyiségeiben.

Február 4. A temesvári Román Nőegylet bálja a Tiszti Kaszinó termeiben.

Február 4. A CAMT táncestélye a sörgyár nagytermében.

Február 4. A Gyárvárosi Zene és Dalegylet farsangi táncestélye a római katolikus ifjúsági egyesület helyiségeiben.

Február 11. A Gyárvárosi Katolikus Ifjúsági Egyesület jelmezes álarcos bálja Bontila uca 7 szám alatt.

Február 12. Az élelmészeti iparosok céhének farsangi mulatsága a volt Ferdinand szálló emeleti helyiségeiben.

Február 19. A fodrászok és borbélyok bálja a volt Ferdinand szállóban.

Február 23: Műgyetemi hallgatók bálja a Tiszti Kaszinóban.

— **AZ EGYESÜLÉS ÜNNEPE.** Kedden, január 24-én üli meg az ország a régi román fejedelemsek egyesülésének ünnepét. Temesvárott kedden délelőtt 11 órakor a józsefvárosi görög keleti templomban Tiucra Patricie dr. főesperes és Imbroane Ion plébános nagy papi segédlettel istentiszteletet tartanak. A templomban Marta Alexandru dr. királyi helytartó vezetésével megjelennek az összes polgári és katonai hatóságok fejei. A templom előtt zászlóval és zenével díszszázad sorakozik fel.

— **EDDIG 149 CÉH ALAKULT MEG.** Bucurestiből jelentik: Az ország területén számításba jövő 350 céhből eddig 149 céhet létesítettek. Ezek közül a munkások 63 céhet létesítettek 180 helyett, a tisztviselők 60 közül 22-öt és az iparosok 110-ból 64 céhet alakítottak.

— **GÉPKOCSISZERENCÉTLENSÉG TÖBB SEBESÜLTETEL.** Bucurestiből jelentik: Szombaton reggel súlyos autószerencsétlenség történt a banesai repülőter közelében. Egy feherautó beleszaladt egy utasszállító társasgépkocsiba. Az összeütközés következtében mindkét jármű erősen megrongálódott és az utasok közül többen igen komoly sérüléseket szenvedtek.

— **A TEMESVÁRI BÜNTETŐTÁBLA EL-ITÉLTE A SIKKASZTÓ ARADI TISZTVISELŐT.** A temesvári büntetőtábla ma délelőtt hirdette ítéletet Serb József volt aradi prefekturái tisztviselő sikkasztási bűnügyében. Mint emlékeztet, Serb Józsefet azzal vádolták, hogy a reá bízott három millió leles választási propaganda alapból, mintegy fél millió leit elikkasztott. A büntetőtábla a nyugalmazott köztisztviselőt közpénz elikkasztása miatt bűnösnek találta és ezért 1 évi és négy hónapi szabadságvesztésre ítélte, ezenkívül kötelezte, hogy a kincstárnak 619.000 leit térítsen vissza. Gherman Dante dr. védőügyvéd Serb József nevében az ítélet ellen felfolyamodást jelentett be.

— **Az autótaxi szakcsoport új vezetősége.** A temesvári autótaxi szindikátusi szakcsoportja most tartotta évi közgyűlést Varga Pál elnöke alatt. A közgyűlés során megválasztották az új vezetőséget, amely a következő: diszelnök Varga Pál, elnök Balaban Constantin, al-elnök Kolleth Ferenc, pénztáros Müller Viktor és titkár Frey Károly. A közgyűlés 15 tagú választmányt létesített és ennek tagjaiból választották meg az új vezetőséget.

— **Elfogott tolvajbánda.** A gyárvárosi rendőrség Musteti Coriolan komiszáros vezetésével négytagú tolvajbandát tett ártalmatlanná, amely a város területén hét lopást és betörést követett el. A banda tagjai Szabó Imre aradi lakos, Weiner Miklós, Nagy Árpád és Nagy Jenő temesvári lakosok. Különösen nyersanyagok el-tulajdonításában specializáltak magukat. — Ugyancsak elfogták a Vasile Alexandri-uccában lévő tejcsernok betörőjét is, Kiss Márton 29 éves fiatalember személyében, akinél a lopott pénzt is megtalálták.

Mindenemü szurást, szaggatást megszüntet a Diana sóborszesz bedörzsölés.

— **A temesvári ügyvédi kamara 430 tagja belépett a Nemzeti Újjászülötés Frontjába.** A temesvári ügyvédi kamara választmányja teljes ülést tartott, amelyről hivatalos jelentést adtak ki. Eszerint a vezetőségnek január 10-én hozott határozata alapján három nap alatt az ügyvédi kamara 465 tagja közül négyszázharmincan beléptek a Nemzeti Újjászülötés Frontjába. A Nemzeti Újjászülötés Frontjának január 15-én Temesvárott tartott gyűlésével kapcsolatban az ügyvédi kamara vezetősége leszögezi, hogy nem a saját mulasztása folytán nem volt képviselve az ügyvédi kamara ezen a gyűlésen.

— **AZ ÚJ MUNKASZABVIZTOSÍTÁSI TÖRVÉNY RENDELKEZÉSEINEK ISMERTETÉSE.** A bányási gyárosok szövetsége még január hónapban esti tanfolyamot szándékozik rendezni, amelynek célja az új munkaszabvítási törvény részletes ismertetése és az egyes rendelkezések megbeszélése. A tanfolyam három estét vesz igénybe és annak előadója Suosi Zeno dr. ügyvéd lesz, aki az új törvény alapos ismerője.

— **A KRITIKUS ÉLETKORBAN** reggelenként éngyomorra egy-egy pohár természetes „FERENC JÓZSEF” keserűvíz reggeli-gőz bevitel kitűnő hatású háziszser, amely állandó használatra is igen alkalmas. Kérdezze meg orvosát.

— **UNITÁRIUS ISTENTISZTELET.** A temesvári unitárius egyházközösség ma, vasárnap, délután félöt órakor a belvárosi evangélikus templomban istentiszteletet tart.

— **VIDEKI ÚJSÁGÍROK KÜLDÖTTSEGE A MINISZTERELNÖKNÉL.** A vidéki sajtószövetség küldöttsége, amelynek tagjai Vladescu Stefan elnök, Conciatu Iancu alelnök és Molin Virgil főtitkár voltak, megjelent Cristea Miron pátriárkaminiszterelnöknél és a vidéki újságírók kívánságait tolmácsolta. Többek között kérték, hogy az újságírók a Nemzeti Újjászülötés Frontjának vezetőségében helyet kapjanak, a vasúti szabadjegy elosztása az újságírócéhek útján történjék és hogy az újság-papír árát leszállítsák. A küldöttség ugyanezen kérdésekben tiszteltgett Ralea munkaügyi és Titeanu sajtóügyi minisztereknek is.

— **Nem lehet büntetlenül irredentának nevezni valakit.** Indriesiu Traian majláthfalvai jegyző a peres ügyében elkészített beadványában „magyar irredentának” mondotta ellenfele ügyvédjét, Grácz Ferenc dr. perjamosi ügyvédet. Grácz ezért feljelentést tett Indriesiu ellen, akit a törvényszék felmentett. Fellebbezés folytán az ügy az ítélőtáblához került, amely a köz-ségi jegyzőt háromezer lei pénzbüntetésre ítélte és egy leu kártérítésre kötelezte.

Figyelem háziasszonyok! A fehér hét!

Január 25-én kezdődik a közismert **FEHÉR HÉT** a **NEPARUHAZ, KOCH JÓZSEF** cégnél. Újból alkalma nyílik fehérmű szekrényeit hasznos feheráruval, asztalműekkel, férfi és női fehérműekkel az 1939 évre kiegészíteni. Sikertől ugyanis hírneves belföldi gyáraktól nagy tétel raktár árukat meglepő olcsó áron megszerezni, melyek egyszer az évben a **FEHÉR HÉT** alkalmával, ugyanazon olcsó árakon továbbadhatnak. Használja ki az alkalmat és szerezze be fehéru szűkségletét a **NEPARUHAZ, KOCH JÓZSEF** cégnél, Timisoara I., Pia-ta Unirii 13. Figyelje a 12 kirakatban az árakat és a gyönyörű belső díszítést.

TEKINTSE MEG LEGUJABB
ŐSI BUTORMODELLEINKET

INTERIOR

L. Bul. Carol I., I. em. — Telefon: 21—54

Két kifli = egy leu
vagy
dilemma egy két leles miatt

Bementem az egyik péküzletbe és uzsonnára két kiflit vásároltam. A két kiflit, amelyek vékony papírba göngyölték, besüllyesztettem télikabátom zsebébe. Azután letettem a kiszolgáló pulra két darab két leles ércpénzt, amelyből visszakaptam egy leit. A két kifli tehát három leibe került. Ennyi a rendes ára.

Munkám közben elmajszoltam az egyik kiflit és aztán nekifogtam a másiknak is. Már a közepe táján tartottam, amikor a fogaim közé valami kemény dolog került. Ujjaim közé vettem és megnéztem. Egy két leles pénzdarab volt, amelyet a kiflibe belesütöttek. Ilyen módon váratlanul jutottam két leleshez és ennek folytán a két kifli már csak egy leibe került.

Gondolkodtam.

Vajjon szándékosan tették bele a két lelest a kifli tézfájába? Talán így akarják a péküzletbe csalogatni azt, akihez a véletlen ezt a kiflit juttatja? Esetleg azt gondolja, hogy máskor is kereshet két leit a három leles két kiflin. Vagy talán a péksegéd akarátán kívül jettette bele munkájában a két leles: a tézfájába? Ebben az esetben vissza kellene a pénzt adni, mert ha megtartom, megkárosítom a péket. De hátha mégis szándékosan tette bele, ha nem is reklámból, hanem csak pajzánkodásból olyformán, ahogy farsang idején háziasszonyok szoktak a fánkba belesempeszni pénzdarabot és ha lány találja meg, abban az esztendőben vélegényt kap, ha pedig legény, úgy menyasszonyt. Vagy csak esetleg azért tették bele a két lelest a kiflibe, hogy aki megtalálja, töprengjen rajta? De há-ha mégis szándékosan az egész?

Igy jutottam egy leiert két ropogós kiflihez és a két leles miatt egy dilemmához.

Kolum Bácsi.

— MACKENSEN TABORNAGY MEGLÁTOGATJA VILMOS CSÁSZART DOORNBA. *Berlinből jelentik:* A német hadsereg főparancsnoka rendeletet adott ki, amely megtiltja, hogy a hadsereg tagjai II. Vilmos császár 80-ik születésnapja alkalmával üdvözlőjék. Hasonló rendelkezést adtak ki a volt frontarcosok számára is. A volt császár fiainak azonban megengedték, hogy ezen a napon Doornba utazhassanak. Azt hiszik, hogy Mackensen tábornagy is elutazik, hogy személyesen fejjeze ki szerencsékívánatait a volt százasárnak.

(—) Ferch Mátyás halálának első évfordulója. A belvárosi katolikus egyházközség választmánya ülést tartott és ezen elhatározta, hogy néhai Ferch Mátyás prelátnak-kanonok, belvárosi plébános halála évfordulóján gyászmisét mondhat. Ferch Mátyás az elmúlt év február hetedikén halt meg Budapesten, holttestét Temesvárra szállították és a székesegyház kriptájában helyezték örök nyugalomra. Huszonhét éven át volt a Belváros plébánosa és halálának első évfordulója napján tartandó gyászistentiszteleten a hívek nagy tömege mellett az egyházközség választmánya testületileg jelenik meg. A gyászmise február hetedikén délelőtt nyolc órakor lesz a belvárosi plébánia templomban és a misét Plesz József plébános-kanonok mondja.

(—) A GYÁRVÁROSI ZENE ÉS DALEGYLET FARSANGI TÁNCSTÉLYE február 4-én lesz a gyárvárosi római katolikus ifjúsági egyesület helyiségeiben. A táncstély este kilenc órakor kezdődik és arra ezúton is meghívják a közönséget.

Mozi

MŰSOR:

VASÁRNAP, JANUÁR 22.

APOLLÓ: *Barnabé* (francia film). Matiné: *Szülök bünei* (angol film).

ATLANTIC: *Rejtélyes város* (német film) és *Bizalmatlan bizalom* (francia film).

CAPITOL: *Tiroli hangverseny* (német film). Matiné: *Szülök bünei* (angol film).

RIVOLI: *A nyugati leánya* (német film). Matiné: *A nyugati leánya* (német film).

SCALA: *Olímpiász II. része* (német film). Matiné: *Olímpiász II. része* (német film).

— AZ ORSZÁGOS ÖKÖLVIVÓBAJNOKSÁGÉRT. *Bucurestiből jelentik:* Február 4-én kerül sorra a fővárosban Petrescu és Serbanescu ismert ökölvívó bajnokok mérkőzése az országos bajnoksággért.

— MEGSZAKADT A FRANCIA-OLASZ SPORT KAPCSOLAT. *Rómából jelentik:* A lapok jelentése szerint a francia—olasz sportkapcsolatok megszakították tekinthető.

— KOMOLYAN FOGJAK FEL AZ ÍR HELYZETET. *Londonból jelentik:* Dawson ír belügyminiszter péntek este megérkezett Londonba, hogy megbeszéléseket folytasson az angol hatóságokkal a sorozatos merényletekkel kapcsolatosan. Az ír belügyminiszter hasznos útmutatásokat adott az angol rendőrségnek, amelyek a vizsgálat; lényegesen megkönnyítik. Írországból a helyzetet igen komolyan minősítik és kellő óvintézkedéseket fogantatosítottak.

— NÉMETORSZÁGBA MEGY DOLGOZNI SZÁZEZER CSEH MUNKÁS. *Berlinből jelentik:* Illetékes német körök közölték a cseh kormánnyal, hogy Németország hajlandó volna cseh munkásokat foglalkoztatni. Az erre vonatkozó megbeszélések már megkezdődtek és nemsokára 80—100 ezer cseh munkás indul Németországba.

— ZÜRICHI TÖZSZEZÁRLAT: Páris: 11.69 és egynegyed. London: 20.72, Newyork: 442.75. Brüsszel: 74.85, Milánó: 23.30, Amszterdam: 240.35, Berlin: 177.10, Szófia: 540, Prága: 15.16, Varsó: 83.50, Belgrád: 10, Bucuresti: 3.25.

— CHWALKOVSKY CSEH KÜLVÜGMINISZTER HITLER KANCELLÁRNAL. *Berlinből jelentik:* Itteni politikai körök szerint Hitler birodalmi vezér és kancellár és Chwalkovsky csehszlovák külügyminiszter találkozója délután 6 órkor véget ért, és a cseh államférfi a szokásos szertartások között távozza, még szombat este a gyorsvonattal visszazárta hazájába.

— Husz esztendő előtti hadseregszámlái per a nagyváradi előlábja előtt. Nagyváradról jelentik: Husz év előtti érdekes bűnperrel foglalkozott tegnap az ítélőtábla, mint fellebbezési bíróság. A vádlott Strasser Aladár, aki még a világháború alatt egy kórházat üzemeltetett és az volt ellene a vád, hogy ebben a minőségben súlyos mulasztásokat követett el. 1918-ban indult meg ellene az eljárás és a temesvári katonai bíróság úgy Strassert, mint feleségét öt évi börtönrre ítélte, amit a szegedi főtörvényszék helyben is hagyott. Az ítélet kötelezte Strassert, hogy a magyar államnak kártérítés címén 1 millió 825 ezer korona kártérítést fizessen. Közbejött az impériumváltás és Strasser ügye fellebbezésbe került, míg 1925-ben ismét elővették az aktákat és ezúttal a román állam, mint a magyar állam jogtulója indított pert Strasserék ellen a hatalmas pénzbirozság megfizetéséért. Rendkívül bonyolult pereskedés kezdődött, diplomáciai uton kikérték a szegedi katonai törvényszéktől a Strasser-ügy iratait, ítéletre azonban sokáig nem került a sor, mert időközben a fontos okmányok eltűntek. Végre a nagyváradi törvényszék elutasította az államot keresetével, mert nem volt bizonyíték. Fellebbezést folytán a tábla elé került az ügy, amelynek tegnapi tárgyalásán Strasser védője azzal érvelt, hogy Románia akkor ellenséges viszonyban volt Magyarországgal, tehát ha rosszul élelmezte a magyar hadsereget, ezért most utólag a volt ellenséges állam nem vonhatja felelőségre és nem támaszthat vele szemben igényt. A bíróság nem tudott ítéletet mondani a fogas perben és ezért a tárgyalás folytatását és az ítélet kihirdetését január 30-ra halasztotta.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJEI SZOLGÁLATA:

Vasárnap, január 22-én a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben a Bratianu téren levő Götz gyógyszerház.

A II. kerületben a Badea Cartan téren levő Maszalis gyógyszerház és a Stefan cel Mare utcában levő Zeiner gyógyszerház.

A III. kerületben az Axente Sever téren levő Roxin gyógyszerház.

A IV. kerületben a Preyer utcában levő Ungvári gyógyszerház.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerház és Uj-kisodán Panajoth Ernő gyógyszerháza állandó éjszakai szolgálatot tart.

Hétfőn, január 23-án a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben az Alba Iulia utcában levő Kun gyógyszerház.

A II. kerületben a Stefan cel Mare utcában levő Jahner R. gyógyszerház.

A III. kerületben a Carol úton levő Mária gyógyszerház.

A IV. kerületben a Vacarescu utcában levő Braun gyógyszerház.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerház és Uj-kisodán Panajoth Ernő gyógyszerháza állandó éjszakai szolgálatot tart.

— A FRANCIA GYARMATBIRODALOM ELNÖKE LESZ A CÍME A KÖZTÁRSASÁGI ELNÖKNEK. *Párisból jelentik:* André Deher képviselő indítványozta a francia képviselőházban, hogy a francia államfő a jövőben ne csak a köztársaság elnöke címe, hanem emellett a francia gyarmatbirodalom elnöke nevet is viselje.

— KÉTEZER LIRÁT KAPOTT A TELEFONOSKISASSZONY, AKI A BÉKÉT KAPCSOLTA. *Rómából jelentik:* Mussolini 2000 lírát adományozott annak a telefonoskisasszonynak, aki szeptember 29-én délelőtt öt Hitler német birodalmi vezérrel kapcsolta. A telefonközpont többi alkalmazottai fejenként 500—1000 lírát kaptak. Ez a telefonbeszélgetés volt az, amely elhárította Európa felől a háború kitörését.

— CSEH—LENGYEL HATÁRINCIDENSEK. *Teschenből jelentik:* Hivatalosan jelentik, hogy cseh légionisták szerdán két támadást intéztek a livnicai lengyel vámország ellen és két rendőrt súlyosan megsebesítettek, pénteken pedig gránátot dobtak az ottani lengyel őrházra. Itt egy lengyel katona sebesült meg. A történetek következtében Teschen vidékéről 500 cseh állampolgárt a lengyel hatóságok kiutasítottak.

— ESKÜDTBÍRÓSÁGI TÁRGYALÁS EPILÓGUSA A TÖRVÉNYSZÉK ELŐTT. A temesvári esküdtszék 1937 február elején tartott tárgyalásán a vádlott védője Ramneantiu Caius dr. ügyvéd volt, aki a tárgyalásán többször szóváltásba keveredett az esküdtszék elnökével. Az ítélet ellen Ramneantiu írásbeli felfolyamodást nyújtott be és ebben kitért a tárgyalási elnök magatartására is, aki hatósági személy megsértése miatt feljelentést tett az ügyvéd ellen. A törvényszék az ügyvédet háromrezer lei pénzbüntetéssel sújtotta, de a büntetés végrehajtását felfüggesztette, Ramneantiu az ítélet ellen fellebbezett.

(—) ELŐKELŐ HÁZASSÁG. Popovici Nicolae dr. a temesvári ügyvédtársadalom rokonszenves tagja, tegnap házasságot kötött Gherguta Minervával, Gherguta Traian dr. főorvos leányával. A fiatal pár polgári esketését Baran Coriolan dr. főpolgármester végezte. Házassági tanuk voltak Pop Camil dr. és Simon Virgil dr. Délután hat órakor ment végbe az erzsébetvárosi görög keleti templomban az ifjú pár egyházi esküvője, amely alkalommal díszes és előkelő közönség jelent meg és szerencsékívánatokkal halmozta el a fiatal párt. Mint násznagok Petrovici Emil dr. pénzügyigazgató és Carabas Romulusné szerepeltek.

(—) Korcsolyák, kályhák, takaréktűzhelyek, kályhaeltölti tálcák, konyhaberendezési tárgyak nagy választékban Scherter Ottó vaskereskedésében, Temesvár, Belváros.

— HA INFLUENZAJA VAN, gondoskodjék arról is, hogy gyomra és belei a természetes „FERENC JÓZSEF” keserűvíz használata által gyakran és alaposan kitisztíttassanak. Kérdezze meg orvosát.

(—) ÖT SZÁZALEKES ENGEDMÉNY A PONTOS ADÓFIZETŐKNEK. A temesvári pénzügyigazgatóság közli, hogy a pénzügyminisztérium rendelete értelmében mindazok az adófizetők, akik az év február 15-ig kifizetik a március 31-ig megállapított adójukat, öt százalék engedményt vehetnek igénybe.

(—) HALALOZÁSOK. Meghaltak: Iorgovici Maria született Juica heven éves, Behejnik Katalin született Révész hatvanhét éves, Suboni Milorad negyvenöt éves borbély, Scheidtbauer Kozalia született Kesten negyvenhárom éves.

(—) A ZALOGHAZI ÁRVERÉS EREDMÉNYE. A temesvári városi zálogházban az idejében ki nem váltott és meg nem hosszabbított zálogtárgyakat nyilvános árverésen eladták. Az eladott ékszerekért 199.120, egyéb ingóságokért 29.230 lei folyt be. Az eladott tárgyra adott kölcsönök és különböző költségek levonása után 100.033 lei maradt vissza. Mindazok, akiknek zálogtárgyaikat elárverezték, a zálogcédula visszaszolgáltatása után megkapják az ingóságuk elárverezése után rájuk eső összeget.

(—) GAZDASÁGI TANFOLYAM NAGYKOMLÓSON. Nagykomlós községben gazdasági továbbképző tanfolyam kezdődik, amelynek ünnepélyes megnyitása ma délután négy órakor lesz. A megnyitáson részt vesznek Marta Alexandru dr. királyi helytartó, Praporgescu Gheorghe ezredes-prefektus és Popescu mezőgazdasági felügyelő.

(—) A VASÚT ATSZÁMÍTÁSI KULCSA A DEVIZÁRFOLYAMOKNÁL. Közöltük, hogy az államvasutak igazgató-tanácsa február hónapra megállapította az idegen valutánál a beváltási árfolyamokat. Az új árfolyamokat alkalmazó az összes utazási iródk, de a külföldi utazásoknál nem 38, hanem csak 9 százalékos felárat számítanak.

A türelmetlen angol nép azonnali, hatályos intézkedéseket követel háboru esetére a kormánytól

Londonból írják: Ma már hivatalos helyen sem leplezik, hogy a múlt őszi válság készületlenül találta Angliát.

Ha a háboru kitört volna, London lakossága aligha menekült volna meg az ellenséges repülő-támadás elől. A szó szoros értelmében millió és millió élet forgott veszélyben. Lehet, hogy London pusztulása nem gyakorolt volna döntő hatást a háboru kimenetelére, hiszen még ez az óriás város is csak elenyésző pont a brit világbirodalomban, de a házat, otthonát, családját féltő polgári lakosság számára ez nem megnyugtató.

Ugy a légítámadások elhárításának katonai része mint a polgári légvédelem az erőtlén részmegeoldások és primitív kísérletek állapotában volt, amikor Londonnak komolyan kellett számolnia azzal a lehetőséggel, hogy napokon, sőt talán órákon belül ellenséges repülők bukkannak fel házaik fölött.

— A müncheni megegyezés a pillanat vesztét hártotta el Anglia felől, de az aggodalom, nyugtalanság megmaradt. Ép most érkezik a hír Amerikából, hogy Kennedy, az Egyesült Államok londoni nagykövete a washingtoni törvényhozás külön e célra összehívott bizottsága előtt a legkomorább színekben esettette a Londont fenyegető katasztrófát a háboru kitörése esetén. Az angol demokrácia nagy előnye és nagy hátránya

a kíméletlenül őszinte vita.

mely minden fontos kérdést a nyilvánosság elé visz. Ez alól még a honvédelem sem kivétel. Ma az angol közvélemény teljesen tisztában van azzal, hogy Anglia légvédelmi berendezései nem felelnek meg a követelményeknek és az a pár millió gázlárca, melvet annakidején szétosztottak, inkább csak lélekeltani megnyugtató szolgálat, de aligha nyújt tényleges oltalmat az ellenséges bombák ellen.

LONDONT NEM LEHET MEGVÉDENI

A hibák és a mulasztások nyílt feltárása következtében a közvéleményből indult ki a kivánság

az úgynevezett „erős kéz” után.

Ez persze nem politikai vonatkozásban értendő. Ennek a kivánságnak tett eleget a kormány, amikor pár hónap előtt Sir John Andersen-t nevezte ki „főpecsétőrré” és egyuttal megbízta a polgári légvédelem megszervezésével.

Ezt a kinevezést általános meglepedés fogadta. Anderson mint belügyi államtitkár, majd később mint Bengália kormányzója rendkívüli energiáról és minden nehézségen diadalmasodó szervezőképességről tett tanúságot. A feladat azonban, mely reája hárult, ugy látszik

felülmúlja még az ő bevált képességeit is.

Kétségtelesen sok minden történt azóta, mióta Sir John Anderson a polgári légvédelem élére állt, de az eredmények a szakértők egyhangu megállapítása szerint nem kielégítőek. Valójában még szakértői vélemények sem kellenek ahhoz, hogy a lakosság fokozott nyugtalansággal nézzen a jövő elé. Egy pillantás

a londoni parkok állapotára

kétségbeeséssel töltheti el az aggodalmas lelkeket. Emlékeztet, hogy a cseh-szlovákiai válság leglázásabb napjaiban hozzáláttak védőárkok és fedezékek készítéséhez. Angliaszerte munkások ezrei és tízezrei ástak és vájtak a városok hatalmas sétaterein, zöldpázsitos parkjaiban és megfeszített munkájuk nyomán ugyszólván órák alatt roppant kiterjedésű árkok keletkeztek. Azután jött a müncheni megegyezés, a munkát abahagyták, az árkok falai bedőltek, az esőzések nyomán mélyükben áthatolhatatlan töcsákká dagadt a víz. Ma mint sárövezte mocsarak merednek elő és vigasztalan, ijesztő, sivár látványt nyújtanak.

Sok tervről nyilatkoztak a miniszterek és nyilvánvalóan hatalmas megrendelések is történtek fedezékek céljára szolgáló acélmelecek előállítására. — de az ilyen távoli lehetőségek ma már alig nyújtanak megnyugtatót. Hiszen Sir John Anderson maga jelentette ki, hogy

a kormány előkészületeiben közeli háboru eshetőségeivel számol,

ami viszont nem jelenti azt, hogy a háborunak valóban ki kell törnie. Az angolok írtóznak a háboru gondolatától, de tisztában vannak azzal,

hogy a szeptemberi válság ma, vagy holnap más, sőt talán súlyosabb formák között kiújulhat és mi lesz akkor, ha ezt az új krízist nem fogja követni egy másik müncheni megegyezés? Mi lesz London védtelen polgáraival, egy esetleges háboru első áldozataival. Sir John Anderson erre a kérdésre nagyon lesújtó választ adott. Kertelés nélkül kijelentette, hogy

nincs lehetőség arra, hogy a polgári lakosságot megvédjék a modern háboru veszélyei elől.

Ha a városok hadszínterré válnak (ez a légi háborunál törvényszerűen bekövetkezik), e területek polgári lakossága sem kerülheti el a sorsát.

Lehet, hogy Sir John Andersonnak igaza van, de az angol közvélemény nem ezt a választ várta attól az embertől, akinek millió és millió férfi, asszony és gyerek életbiztonságáról kellene gondoskodni. A miniszter további kijelentései pedig arra következtetnek, hogy a tervezett légvédelmi előkészületek még mindig kezdetleges stádiumban vannak.

Ez a következtetés részben helyes, részben helytelen. Minden jel arra vall, hogy a kormány felfogása szerint

egy ilyen tulszofutó, hatalmas város, mint London, teljes egészében védhetetlen.

Csak egy nagyszabású megoldás kínálkozik: a veszélyeztetett területek kiürítése.

A kormány szervező munkája tehát elsősorban erre irányul. Angliát három zónára osztották fel: 1. A kiürítési zónára. 2. A semleges zónára. 3. A menekülőket felvétel zónára.

A kiürítendő területbe beletartozik London és egész környéke.

Ezenkívül a brit szigetek legtöbb nagy városa, ugymint Birmingham, Liverpool, Manchester, Newcastle, Glasgow, meg a kikötővárosok, mint

Southampton, Portsmouth, Birkenhead és sok más. Ezekről a területekről háboru esetén körülbelül

17.5 millió ember elszállítására

válna szükségessé. Felvételiükről a Reception Areas-knek nevezett biztonságosabbnak vélt vidékek gondoskodnának. Az úgynevezett semleges területeket nem őrítik ki, viszont a menekülő lakosság elhelyezésére sem veszik igénybe.

A közvélemény már belenyugodna ebbe a páratlan méretű népvándorlásba is, ha meg volna győződve arról, hogy sima és zavartalan lebonyolítása biztosítva van. Eppen erre vonatkozólag merülnek fel kétségek. A sajtó azt hangoztatja, hogy ilyen elvi elgondolások teljesen meddőek, — ma már minden családnak pontosan tudnia kellene, hova kell fordulnia, hol lesz a helve, milven elhelyezés vár rá.

Londonban ugy érzik, hogy a mai helyzetben a kormányzat lassu és alapos előmunkálatai nem elegendők. Sokkal erősebb, sokkal meggyőzőbb, sokkal átfogóbb intézkedések szükségesek. Például már hónapok óta tervezik, hogy Londont aláaknázzák száz és száz autónak helyet adó földalatti óriás garázsokkal, melyek pillanatok alatt a bombatámadások elől menekülők számára biztonságot nyújtó fedezékeké válnának átalakíthatók. A közfelfogás szerint ezeknek a garázsoknak

már rég el kellett volna készülniök,

viszont még meg sem kezdték az építésüket ...

ROMA UTAN ...

Nem ítéletjük meg, hogy mennyiben jogos és mennyiben jogtalan a kritika. Kétségtelen, hogy a közelmúlt tapasztalataink okulva, az angol közvélemény

türelmetlen és követelőző

lett. Nem is csoda. Hiszen ma már mindenki tisztában van azzal, hogy a saját családja élete forog kockán. Anglia, mely évszázadokon keresztül megtámadhatatlan biztonságban érezte magát, most átcsapott az ellenkező végletbe. A kormánynak számolnia kell ezzel a tömeghangulattal és Chamberlainnek

súlyos gondokat okoz

az egyre terjedő elégedetlenség leszerelése. Ráskay László.

SPORTSEMÉNYEK

Motornélküli repülés az olimpiai játékokon

Rómában tartják a motornélküli repülés „próba” olimpiai versenyt

A helsinki olimpiáson ezúttal először vonul be komoly versenyszámként a motornélküli repülő. Ezen a versenyen a legképzettebb repülők indulnak. Az első próbákat július 22-től augusztus 4-ig bonyolítják le a Jami Jaerói repülőtérn. A versenyzőknek 1940. július 20-án kell jelentkezniök Helsinkiben, amikor megnyitják az olimpiát. 1939. február 20—28-ig Rómá-

ban rendezik meg a motornélküli repülés „próba” olimpiai versenyt. Ezen a versenyen két német, egy olasz és egy lengyel típusú gép indul. Ezeket a gépeket a következő ismert nevű pilóták vezetik: a németet Braeutigam, a francia Nessler, a magyar Rotter, az olasz Montelli, a lengyel Szukiewicz és a svájci Schreiber. A versenyen csak amatőr versenyzők indulhatnak.

Ma délután lesznek a kerületi ökölvívó bajnokság döntő küzdelmei

A kerületi ökölvívó bajnokság versenyei megkezdődtek és az elődöntőket már lebonyolították. Az eredmények a következők voltak. A bantamsúlyban Hiát (UDR) megérdemelten győzött Ciocan (CANT) ellen. A könnyűsúlyban Bercea (CFR) legyőzte Vetésit, a CANT versenyzőjét. Savici a CANT kitűnő versenyzője Flomelavai az Ilsa boxolójával került szembe, aki azonban már az első menetben feladta a küzdelmet. A középsúlyban Horka, a CANT versenyzője meglepetésszerűen legyőzte Piotovicit, az UDR versenyzőjét, míg Krauser II. (CANT) győzött Aranyos (Ilsa) ellen. A küzdelmek győztesei a döntőbe kerültek. A döntőmérkőzések ma délután félnégy órakor lesznek a sörgyár termében.

Február 1-én tart taktikai értekezletet Dietz dr. magyar szövetségi kapitány

Dietz dr. kijelentette az újságírók előtt, hogy az első taktikai megbeszélést február 1-re tervezi. Az értekezleten résztvesznek a NB-ban szereplő csapatok képviselői és edzői a Nemzeti Liga, a BLASz képviselői az edzők testületének kiküldöttjei, a szövetségi kapitányok és főleg a válogatott játékosok. Mégpedig az A. és B. válogatottban a múlt évben helyett kapottak és a tartalékok mind.

A franciák is lemondtak a február 19-iki mérkőzést

A román labdarúgószövetség határozata értelmében Bucuresti csapata nem utazik Párisba, így a február 19-re tervezett városok közötti válogatott mérkőzés elmarad. Ugyanilyen értelemben döntött a francia szövetség is, amely táviratban közölte Bucurestivel, hogy február 19-én a Páris—Prága mérkőzést rendezik meg, így nem lehet szó a Bucuresti—Páris mérkőzésről. Ez az értesítés annak ellenére, hogy a román szövetség határozata után érkezett Bucurestibe, nagy meglepetést keltett román sportkörökben.

Érdekesnek ígérkezik a TMAC—Hercules birkozó verseny. Vasárnap délután 4 órai kezdettel a Iosif Vulcan liceum tornatermében kerül sor a TMAC—Hercules birkozó versenyre amely igen érdekesnek ígérkezik, miután mindkét csapat legjobb összeállításban veszi fel a küzdelmet. A versenyre a belépés díjtalan.

Nehézségek merülnek fel Cseh és Sas kiutazásával kapcsolatban. Cseh és Sas, a Hungária válogatott játékosai Argentínában készültek. Távozásukhoz az egyesület is hozzájárult Most kiderült, hogy ez a kivándorlás, esetleg pénzügyi nehézségek miatt meghiusul.

Sporthirek mindentől

Itália jégkorongcsapaja legyőzte a Telefon Club együttesét. A bucarestii Telefon Club csapata Milánóban ütközött meg az olasz válogatott jégkorongcsapattal, amelytől 3:0 arányú vereséget szenvedett.

Az Unirea-Tricolor Ploestiben. Az obori csapat néhány nap múlva keleti turára indul. A csapat szorgalmas edzésekkel készülődik már hetek óta, hogy a játékosok megfelelő erőnlétben utazhassanak el. Vasárnap az Unirea Tricolor Ploestiben játszik edzőmérkőzést a Tricolor együttese ellen. A fővárosi csapat azzal az együttesel játszik Ploestiben, amely a keleti mérkőzéseken is résztvesz.

Január 25-én kezdi meg edzését a Juventus. A fővárosi Juventus vezetőségének legutóbbi ülésén úgy határoztak, hogy a játékosok már január 25-én megkezdik az edzéseket. Edzéseiket a Disztributia pályán tartják. Január 24-re valamennyi játékost a fővárosba janudték.

Uj csatárjátékost szerződött a kolozsvári Victoria. A kolozsvári Victoria tárgyalásokat kezdett Kleimnal, aki eddig Segesváron játszott. Klein kitűnő csatárjátékos, akit a monostori csapat a balösszekötő poszton szerepeltet. Ezen a poszton eddig Felecan II. játszott.

Kölcsönkéri a román szövetség a labdarúgó világbajnokság filmjét. A francia szövetség már régebben ajánlatot tett a román szövetségnek a labdarúgó világbajnokság filmjének Romániába való behozatalára. A bucarestii szövetség csak most válaszolt erre az ajánlatra, megérdeklődve a film behozatali költségeit és díját. Minden remény meg van, hogy rövidesen a romániai filmszínházakban is forgatni fogják a filmet.

Luchide Octav fő ítkár jelentést tett Gabriel Marinescu elnöknek. A román labdarúgó-szövetség fűttikára csütörtökön kihallgatáson jelent meg Gabriel Marinescu tábornok előtt, akinek részletesen beszámolt az angol-román mérkőzés rendezéséről, valamint közölte vele az angolok feltételeit. Az angolok kikötése, hogy a részesedésüket a mérkőzés után 10 nappal utalják át. Az elnök a jelentéseket tudomásul vette.

GYILKOSSÁG A MOZIBAN

A Déli Hírlap eredeti regénye.
Írta: Félegyházi András

Utánnomás tilos!

I.

Lyon valamennyi hirdető oszlopáról már hetek óta ordítottak a falragaszok:

— Harry Baur legújabb filmje: A dzsungel lovagja. Eredeti bemutató a három O-moziban.

A plakátok ezenfelül még az ösbemutató napját is közölték.

A három O-mozi, az Odeon, az Olympe és az Omnia pedig minden előadás bevezetőjében a filmhíradó után reklámképpel néhány jelenetet vetített le Harry Baur legújabb darabjából. A lapok beharangozó cikkeket közöltek, amelyek hangsúlyozták, hogy a dzsungel lovagja Harry Baur legfényesebb és legmonumentálisabb alkotása. Közölték a többi szereplők, a rendező és a producer nevét is.

A mozik látogatói előre készültek a nagy eseményre. Erdeklődésüket nemcsak az a körülmény fűtötte, hogy Harry Baur valóban világhírű művész, akinek minden újabb filmje különleges élmény, hanem az is, hogy Lyonban nagyon sok személyes ismerőse volt. Hiszen mielőtt a színházi pályára lépett, ebben a városban töltött jónéhány esztendő. A Frères Just selyemgyár könyvelője volt. Pompás megjelenésével és gyönyörű beszédével sok női szívet hódított meg. Tagja volt a Lyonnaise kulturális egyesületnek, amelynek műkedvelői előadásain a hősi szerepeket játszotta.

Aztán hirtelen vége szakadt tisztviselői pályájának.

A pletyka pikáns háttérrel tudott.

Azt beszélték, hogy Jeanbeaudy, a Frères Just cég beltagja egy este korábban érkezett haza a rendesnél a klubjából. Amikor a szalónba benyitott, az egyik fotelben ülve ott találta a feleségét, akinek Harry Baur a lábainál térdelt. Fejét az asszony ölébe hajította és forró hangon suttozta:

= KÖZGAZDASÁG =

Feltűnő gyéren adják be adóvallomásaikat a temesvári adófizetők

Egyes lapok közlése nyomán elterjedt a hír, hogy az idén nem lesz külön adókitetés, hanem adóelőírás és ennek tudható be, hogy

az adóvallomások beadása tekintetében, úgy a számközpontokban, mint a pénzügyigazgatóság-nál februárban csekély az érdeklődés.

A legforgalmasabb harmadik kerületi, erszébetvárosi, ellenőri hivatalban például mindeddig nem adtak be száznál több adóvallomást, holott a hivatalos hirdetemény értelmében az adófizetők ezrei kötelesek adóvallomásaikat január hónap végéig beértesíteni.

Illetékes helyen azt a felvilágosítást nyertük, hogy akár lesz új adókitetés, akár nem lesz, az adófizetők kötelesek vallomásaikat e hónap végéig beadni, mert ellenkező esetben egyenes adójuk egynegyed részét büntetés címén kötelesek fizetni.

Kivételt csak azok az adófizetők képeznek, akik az 1937. évben a patenta fixába nyertek beosztást. Ezeknek nem kell adóvallomást tenni.

Egyébként az adóvallomási kötelezettség vonatkozik a szabadfoglalkozású egyénekre és az ügynökökre is. Házadó-vallomás az idén egyelőre nem nyújtandó be.

Elénk buzakereslet a dunai kikötőkben

Gyorsan bonyolódnak le a januári gabonakötések

A dunai zajlás megszűnésével megélnék a dunai kikötők forgalma és az exportörök igyekeznek az olcsóbb szállítási lehetőségeket kihasználni. Ennek megfelelően a határidős, januári exportügyletek az utóbbi napokban intenzív lebonyolítást nyertek. Más okok mellett a gabona áremelkedéséhez hozzájárul az is, hogy a hajórakományok kiegészítése bizonyos keresletet von maga után. A 78 kilós buzában az Braila közel 2000 leies emelkedést állott be vagononként; és jelenleg 442.50 per 100 kiló. A tengeri ára egyelőre csak az azonnal átadható készletekben. Fob Galati vagy Braila 17 százalékos nedvességtengeri 460 lei, ami 100 kilonként 20 leies emelkedést jelent az utóbbi három nap alatt. Az utóbbi napokban 2000 tonna tengeri kelt el a dunai kikötőkben. Külföld számára árak: Danglefox tengeri cif London februári szállításra 117.9 shilling, azonnali átadásra 114 shilling; beszarabiai tengeri cif London január-februári átadásra 117.3 shilling.

Rozs 59—60 kilós 4—5 százalékos idegen tartalommal 370 az brailai rakodó, ami vagononként 1000 leies emelkedést jelent. Kevés kereslet, az elmúlt napokban egy kötés történt. Németország számára cif: Hamburg, azonnali szállításra 127 Rmk.

Olajosmagvakban történt eladások: napraforgó cif Rotterdam 6 holland forint, tökmag cif Tripolisz, vagy cif Alexandria 13 font, cif Telaviv 13.9 font.

— AZ ANGOL BANK DEVIZAFORGALMI RENDELETE. A londoni tőzsde bankszindikátusa átírta; kapott az Angol Banktól, a mely szerint a szindikátus tagjai nem közvetíthetnek és a bankok nem folyósíthatnak fontserligre, vagy külföldi devizákra előleget. Ha áridőre devizát a bankok csak úgy adhatnak el, ha meggyőződtek arról, hogy a devizák kereskedelmi célokat szolgálnak és a fél nem spekuláció céljából vásárol.

— TRAKTOROK VÁMMENTES BEHOZATALA. Öfelsége szentesítette azt a rendelettervényt, amely 200 traktort és megfelelő eke behozatalánál vámmentességet és a 12 százalékos értékámváló mentességet engedélyezi. A behozatalt a Mezőgazdasági Kamarák Szövetsége eszközli, amely elfogad rendelkezéseket a vételár 20 százalékaának lefizetése mellett.

— Ó, Madeleine, életem gyöngye, kimondhatatlan az, hogy mennyire szeretlek!

Az asszony ragyogó szemmel, gyengéden hajlott imádója fölé és bársonys ujjával a hajfürtjeit simogatta.

Annnyira elmerültek, hogy nem is vették észre Octave Jeanbeaudy belépését. Jeanbeaudy, a Frères Jurist selyemgyár beltagja és kereskedelmi igazgatója néhány pillanatig megkövülten állott, majd a bősziült bika hangján bömbölt:

— Mit jelentsen ez?!

Madeleine Jeanbeaudy és Harry Baur szétrebbentek. A fiatal könyvelő talpra szökken, rátekinthet, főnökére, majd a világ legtermészetesebb hangján megadta a magyarázatot:

— Monsieur Jeanbeaudy, ez egyik jelenete a Szívek szava című szindarabnak, amelyet a Lyonnaise egyesület műkedvelői legközelebb bemutatnak. Búszkék vagyunk rá, hogy a női főszerepre sikerült a madameot megnyernünk és engem ért a szerencse, hogy par.nere lenessék. A madame szíves engedelmevel itt próbáljuk a darab egyes részeit, amelyekben a többi szereplők nincsenek a színen.

Madame Madeleine Jeanbeaudy, aki a könyvelő szavai alatt visszanyerte lélekjelenlétét, megerősítette annak kijelentéseit:

— Ugy van, mon chér Octave, próbáljuk a darabot. Csak azért nem szóltam neked eddig, hogy vállaltam a szerepet, mert azt meglepetésnek tartogattam a számadra. És mert biztos akarok lenni a sikerben, magam kértem meg monsieur Baurt, hogy jöjjön a lakásunkra próbálni.

Octave Jeanbeaudy megnyugodott. Elfogadta a magyarázatot, maga is helyet foglalt, sőt még szivarral is megkínálta könyvelőjét. Amikor az bucsuzott, nagyon szívélyesen szorította meg a kezét és még meg is köszöntö, hogy szabad idejében feleségét betanítja a darabra.

A dologból nem lett volna talán komolyabb baj, ha történetesen másnap este Octave Jeanbeaudy a klubban nem találkozik Joseph Souvenir tanárral, a Lyonnaise kulturális egyesület elnökével.

— Gratulálunk egyesületük működéséhez. Há-mikor is mutatják be a Szívek szava című darabot műkedvelőik?

A megszóított bambán nézett, aztán kijelent-

te, hogy nem tud semmit az egészről, de úgy emlékszik, hogy a legközelebbi hetekben nem lesz műkedvelői előadás. Jeanbeaudy azonban erősítette, hogy már a próbák is folynak, mire megjegyezte:

— Lehetséges különben, hogy a darab előkészületben van.

Octave Jeanbeaudy aznap este is korábban sietett haza. A könyvelőjét ezuttal nem találta a lakásán. Megkérdezte a feleségét, hogy mikor is lesz a műkedvelői előadás, azonban az asszony nem tudta a dátumot. Azután a darab meséje, majd a többi szereplője iránt érdeklődött. A tétova válaszok, amelyek kapott, éppenséggel nem voltak alkalmasak arra, hogy kíváncsiságát kielégítsék és háborgó lelket megnyugtassák. Amde feleslegesnek tartotta, hogy jeleneteket rögtönözzön. Meg volt róla győződve, hogy lázas életének egynselya még nem borult fel. Önkénytelenül vérgissimitott tenyerével a homlokán és ott a szarvaknak még a legesekélyebb dudorodását sem érezte.

Mégis elhatározta, hogy a dolognak véget vet, mielőtt még késő lesz és mielőtt nevétségessé válnék.

Másnap délelőtt maga elé hívatta Saint-Pierret, a gyár személyzeti főnökét:

— Kézbesszen három hónapos felmondó levelet Harry Baur könyvelőnek és utaltassa ki neki nyomban a felmondási időre járó fizetését azzal, hogy további szolgálataira a cég nem tart igényt. — Mivel indokoljam meg a felmondást? — kérdezte Saint-Pierre.

— Indokolás nincs, — felelte kurtán Jeanbeaudy és intett a személyzeti főnöknek, hogy mehessen.

Harry Baur szemrebbenés nélkül olvasta el a felmondó levelet. Nem csodálkozott rája, hogy elbocsátását nem indokolták meg. Világos esze tisztában volt vele, hogy miért vesztette el állását.

A gyár pénztáránál felvette járandóságát és még aznap elutazott Lyonból.

A lyoniak aztán meg is feledkeztek róla, csak később oszadtak fel abból a feledékenységből, amikor egyszerre az egész világ tele volt Harry Baur nevével, aki a jelenkor egyik legheirisebb mozhíróse lett.

Ez a magyarázata annak, hogy Lyonban az emberek mindig kettős érdeklődéssel nézték Harry Baur filmjeit, és a suttógo szájak mindig felele-

Árfolyamok, gabonaárak

SZOMBAT JANUÁR 21.

A hivatalos devizaárfolyamok a következők: (az első szám a vételt, a másik az eladást jelenti). Hollandi forint 76.18—77.28, belgas 23.67—24.01, angol font 665.45—676.89, olasz lira 7.172—7.172, dollár 140.07—142.14, francia frank 3.59—3.80, cseh korona 4.70—4.80, svájci frank 31.74—32.22. Ezekben az árfolyamokban a devizafelár is befigyelendő. Dinár 2.89—3.05, pengó 25 és 26.60—27, néme. márka 38—39, felár nélkül.

Emelkedett a buza ára a bánsági gabonapiacra, mert megindult a szállítás Braila felé és ezáltal a kereslet is megéledt. A többi gabonamű irányzata azonban csendes. A piaci árak a következők: temesi buza 390—395, torontáli buza 410, őrlöképes tengeri 335, korpa 300, zab 430, takarmányárpa 330, tavaszi árpa 380, muharmag 310, napraforgómag 390, fókmag 680, kismalmi liszt a 30/70-es beosztásból 740, nagymalmi liszt 760 lei százkilónként.

== HÁZINYULTENYÉSZTÉSI TANFOLYAM. A chisinaui mezőgazdasági iskola érdekes tanfolyamokat kezdeményezett. Ezek egyike a házinyultenyésztés, másik tanfolyam pedig a karakül juh tenyésztésére tanítja meg a hallgatókat. Az iskolának mindké: állatfajtából nagy telepe van. Erdemes volna, ha valamely erdélyi gazdasági akadémia hasonló tanfolyamokat tartana, mivel úgy a házinyul szőre, mint a karakülvagyju külföldön keresett cikk, amely soknak ad megélhetést.

== A SZŐLŐ-GYÜMÖLCSOLTIVÁNY ÉS VIRÁGTELEPEK VEZETŐINEK VIZSGÁJA. A hivatalos lapban megjelent földművelésügyi minisztériumi rendelet szerint azok, akik magán szőlő-gyümölcsoltivány és virágtelepek műszaki vezetői, tekintet nélkül arra, hogy tulajdonosok, vagy alkalmazottak és akik a megfelelő szakmában legalább öt évi gyakorlattal rendelkeznek anélkül azonban, hogy szakiskolát végeztek volna, egy gyakorlati vizsgát kötelesek letenni abból a célból, hogy hivatalos jogosítványt nyerjenek ez ilyen üzemek vezetésére. Hasonlóképpen vizsgát kötelesek tenni azok a kertészesek és segítők, akik belföldi vagy külföldi kertészekben gyakorlati kiképzést kaptak. A vizsgára 4 évi gyakorlat után kell jelentkezni és csak a vizsga leféléte után nyernek működési engedélyt. A gyakorlat, vagy inasévek elvégzését az illető magánvállalat igazolja írott és a községi előjáróság által láttamozott bizonyítvánnyal. A vizsgák tervezetét a minisztérium kertészeti osztálya készíti el.

Az idén nem kell személyzeti listát beadni

Az egyenesadótörvényt az 1938. április 1-én megjelent törvénnyel módosították és így nincs hatályban az adó törvény 47. szabaszámú utolsó bekezdése, amely szerint az egyéni és társaságok kötelesek voltak minden év január 31-ig az adóhivatalhoz személyzeti listát beadni. Ebben az évben ilyen listát nem kell benyújtani.

(=) A VÁROSI VILLANYÜZEM MŰKÖDÉSE. A városi villanyüzem igazgatósága most készítette el októberi működéséről szóló kimutatását. Októberben a villanyüzem 2,300,560 kilowatt villanyáramot termelt. Ebből háztartások világítására 234,422, közvilágításra 93,799, motorok hajtására 795,248, nagyfogyasztók számára 347,656, a villamos vasut számára 177,224, saját fogyasztásra pedig 162,439 kilowattot vettek igénybe. A villanyáram termelésére a vízi erőn kívül 2,069,136 kiló szén használtak föl. A villanyüzemek októberi kiadása 4,424,898 lei volt, amiből a tisztviselők és alkalmazottak fizetéseire 1,361,794 leit adtak ki. A bevételük összege októberben 6,444,804 leit tett ki. Ebből 2,823,899 leit a háztartások világítása, 626,488 leit a villamos vasut által igénybevért áram, 1,048,103 leit a motorikus áram és 1,025,621 leit a nagyfogyasztók áramdíja tett ki. A városi villamos vasút kocsijai októberben 285,661 kilométert futottak be és 1,299,654 személyt szállítottak. A villamosvasút októberi bevétele 5,150,018 lei volt.

(=) A CÉGBIZOTTSÁG MEGKEZDI MŰKÖDÉSÉT. A cégbejegyzési kérvények ügyében döntő bizottság tagjait, mint jelentettük, kinevezték és a bizottság rövidesen megkezdte működését. Január tizenegyedikre óta jelentékeny számban gyűltek össze a cégbejegyzési kérvények a kereskedelmi és íparkamaránál, a bizottság megalakulása után azonban gyors ütemben történik majd az egyes kérvények felülbizsgálása és a működési engedélyek tárgyában a határozathozatal. A bizottság, értesülésünk szerint, már a jövő héten megkezdte működését.

== A MEGVONT ITALMÉRÉSI ENGEDÉLYEK TULAJDONOSAI A LIKVIDÁLÁSI IDŐ MEGHOSSZABBÍTÁST KÉRTEK. Azok az italmérők, akiknek italmérési engedélyt megvontak — amint ismeretes —, rövid időt kaptak üzleteik likvidálására. Ezek az italmérők — bucarestii kezdeményezésre — most akciót indítottak, hogy a kapott felszámolási határidőt a pénzügyminiszter hosszabbítsa meg. A pénzügyminiszter még nem döntött a kérés felett.

nitették azt a régi történetet, amelyről sohasem tudta meg senki, hogy mennyiben egyezik az igazsággal. A művész elfogulatlan életrajzirol szerint Harry Baur tehetségének hívo szövegét követte, amikor otthagya a hivatalnoki pályát és színésznek ment.

A dzsungel lovagja ösbemutatójának napján a lyoni három O-cinema, az Odeon, az Omnia és az Olympe, zsufoolóság megelt közönséggel. Akárcsak a színházakban, a földszinti drága szövényekben és a páholyokban, estélyi ruhás hölgyek és szmókingos urak ültek.

A dzsungel lovagja valóban remek film volt és nagyszerűségében felülmulta Harry Baur minden előző alakítását.

Az előadás után Mindhárom O-mozi közönsége a nagy színész hangos dicséretével tödült kifelé.

Üresség vált az Olympe nézőtere és a szölgák végigjárták a széksorokat, hogy megnézzék, nem felejtette-e el valaki a látszóvö. kalapját, ernyőjét, ridiküljét, vagy egyébét. Az ilyen holmit rendszeresen előbb lelkiismeretesen összeszedték, mielőtt a következő előadás közönségét bebecsátották a nézőtérre.

Az egyik szölgá egyszerre csak megbökte a társát:

— Te, Maurice, nézzed csak, amott egy hölgy ülve maradt.

Csakugyan, az egyik hátsó szölyesorban, a legdrágább helyen, elegáns öltözötü uriaszony ült.

— Az ám, — suttogta a Maurice névre hallgató szölgá, — csakugyan ott ül a madame. Furcsa, hogy ennél az érdekes és izgató filmnél elbóbiskolt.

— Nem egészen fiatal már, — vélte a jelenség magyarázatát megtalálni a másik.

Odasietett az ülöhöz.

— Madame, — mondta hangosan, — az előadásnak már vége van! Sziveskedjék a helyét elhagyni.

A megszölyötöt; nő azonban nem ébredt fel. Sze-me, amennyire azt a kálszjától látni lehetett, továbbra is csukott maradt.

— Madame, — szölyt most már hangosabban és megérintette a nő kársját.

Abban a pillanatban azonban már vissza is kapta a kezét, mintha villanyáram érte volna.

— Halott, — kiáltott rémült hangon társa felé. Aztán máris rohant kifelé a nézőtérrel, hogy megkeresse az igazgatót. Mikor meglelte, lihegve jelentette:

— Monsier le directeur, a nézőtérben egy asszony meghalt.

— Keresse meg az ügyeletes rendőrszölyt és az orvost, — adta ki a parancsot az elképett igazgató és máris szaladt a nézőtérre.

Már ott állott az ülő holt nő előtt, amikor az ügyeletes rendőrszölyt és az orvos berobogott a nézőtérre.

Chelmien doktor rövid vizsgálat után megállapította:

— Valóban meghalt. Szívészélhüdes.

— Kellemetlen, — tördelte a kezét az igazgató, — nem lesz jó hatással a várakozó közönségre, ha látja, hogy halottat visznek ki a nézőtérrel. Borzasztó! Borrános, hogy ugy mondjam.

— Nem kell izgulni, — csitította Rivossier rendőrszölyt — nem lesz semmi feltünés. Csak nem gondolja, hogy megengedem, hogy a halottat a várakozó közönség sorai között vigyék ki? A szölgák vigyék ki a vető övön mellett levő kis vasajtón keresztül, amely tudtommal a raktárba nyílik. Aztán be kell engedni a közönséget, nehogy túrmetlenkedjék. Mikor aztán a következő előadás már folyik, majd elszállítatjuk a tetemnézőbe.

Az igazgató könnyebbületen felsőhajtott.

Intésére a két szölgá, Maurice és Jaques kiemelte a halott asszonyt a szölyéből és annak nehéz sulya alatt nyögve, de mégis gyorsan, kiviték a raktárhelyiség előtt folyosóra. A kis vasajtó újból bezárták és ugyanakkor kinyitották a nézőtérre nyíló ajtókat, amelyeken keresztül dobogva tödült be a következő előadás közönsége.

A szenzációs film újra pergett és a közönség lélekzetét visszafojtotan bámulta Harry Baur legújabb alakítását.

Senki nem is sejtette, hogy a vetítő vászonnal borított fal mögött szöly folyosó van, amelynek cementpadlóján halott asszony fekszik, aki az előző előadás szintén izgalommal leste a filmet.

Az orvos, Chelmien doktor, most újból, tüzetesen és hosszasan vizsgálatá meg a halottat.

— Kétségtelenül szívészélhüdes, — jelentette ki,

(=) TEMESVÁR KERESKEDELMI VÁLLALATAINAK EGYESÍTÉSE. Az új közigazgatási törvény — mint ismeretes — elrendeli a város tulajdonában levő különböző vállalatoknak kereskedelmi alapra való helyezését és ennek megfelelően történő átszervezését. A városi villanyteleppel, villamos vasutal, csatornázási és vízvezetési üzemmel és a gázgyárral ez már régebben megtörtént. A város vezetősége most elhatározta, hogy a városi mozikat, a zálogházat, strandfürdöket, temetkezési vállalatot, tejközpontot, téglagyárat, kőbányát, vágóhidat és a jéggyárat az egyes vállalatok önálló vezetéseinek megmaradása mellett kereskedelmileg, Stabilimentele economicamente ale Municipiului Timisoara — Temesvár város gazdasági üze-mei — néven egy szervezetbe egyesíti.

== A TIMES AZ ANGOL—ROMÁN KERESKEDELMI KAPCSOLATOK ÉLÉNKITÉSÉRÖL. A Times legutóbbi száma hosszasan foglalkozik azokkal a körülményekkel, amelyek az angol-román kereskedelmi kapcsolatok intenzívebbé tételét lehetővé teszik. A cikk szerint ebben a kérdésben az utóbbi időben sok történt, de mi mindig sok a tennivaló.

== MÖDOSITOTTAK A SZÖVETKEZETI TÖRVÉNYT. Öfelsége II. Carol király szentesítette a szövetségi törvény módosításáról szóló rendelet-törvényt. A módosítás az 1935. évi április 6-iki szövetségi törvény és annak 1938. évi kétrendbeli módosító törvényeire vonatkozik.

Közigazgatás tisztviselők továbbképző tanfolyamai

A közigazgatási tisztviselők számára ebben az esztendőben is megrendezik Bucurestiben a továbbképző tanfolyamokat. A fősölgabírák, valamint az egyetemi képzéssel bíró közigazgatási tisztviselők számára két csoportban tartják meg a tanfolyamokat és pedig február 28-ig, valamint május 11-től június 8-ig. Azon tisztviselők számára, akik nem rendelkeznek egyetemi végzettséggel, hat csoportban tartják meg a továbbképző tanfolyamot. A hat csoport beosztása a köve kezö: március 1-től 30-ig, április 17-től május 17-ig, május 22-től június 22-ig, szeptember 18-tól október 16-ig, október 18-tól november 17-ig és november 20-tól december 17-ig. A tanfolyamokon résztvevő városi tisztviselők a városházán, a megyei és községi tisztviselők a helytartóságon jelen-kezhetnek a személyzeti ügyosztályon.

Ezzel oldalt lépett, amivel jelezni akarta, hogy a maga részéről a teendője, befejezte.

Ugyanakkor Rivossier rendőrszölyt közelebb lépett a holttesthez és megszölyt:

— Meg kell állapítanunk a személyazonosságát! Az Olympe-mozi igazatója, Emile Chamoir, aki ismét elten mereven nézte a halott asszonyt, a kezével intett:

— Ez nem lesz nehéz. Nekem igen ismerős. Ugy vélem, hogy a halott madame Yvonne d'Hiver, Etienne d'Hiver pezsgógyáros özvegye, aki különben az Olympe állandó látogatói közé tartozott.

Rivossier nem engedette, hogy az igazgató csorbat ejtsen rendőri tekintélyén:

— Ön csak hiszi, hogy a halott madame d'Hiver, én ellenben biztosan tudom. Látásból ismertem. Ez azonban nem elég. Hivatalosan kell megállapítanunk a személyazonosságát.

Ezzel lehajolt a halott asszonyhoz, akinek a karján öt volt ezüst csattos, krokodil bőrből készült nagy ridikülje. Leakasztotta a megmervedett karról a kézi táskát és kinyitotta azt. Rövid kutatás után az egyik rekeszből iratokát vett elő.

— Ime, — mondotta — itt van Yvonne d'Hiver néhány névjegye. Ez meg egy neki szóló levél. Legfontosabb bizonyíték azonban ez a számára kiállított fényképes autövetetői igazolvány. Sziveskedjenek, kérem, a halott arcát összehasonlítani a hajlasi igazolványban levő fényképpel.

A kinyitott igazolványt sorra odatartotta a jelenlevők elé.

Első pillantásra kétségtelen volt, hogy az, akit a fénykép ábrázol és az, aki most már halottan fekszik a lábaik előtt, egy és ugyanazon személy volt.

— Ezek után — hangsúlyozta a rendőrszölyt — hivatalosan megállapítom, hogy a halot nő madame Yvonne d'Hiver, néhai Etienne d'Hiver pezsgógyáros özvegye, lyoni lakosné és a Rue Pasteur 65. szam alatt lakik.

Elövette töltöttöt, zsebkönyvét és kijelentette: — Most pedig az esetről rövid jegyzökönyvet veszünk fel.

Es máris mondta a szövakat, amint azokat írta: (Folytatása köve-kezik.)

Rádió

VASÁRNAP, JANUÁR 22.

Bucuresti. 8.30: Ritmikus torna, orvosi tanácsok, hanglemezek, háztartási tanácsok. 9.55: Harangzugás, szentmiseközvetítés, szentbeszéd. 12.30: „Serenada” jazzzenekar. 13: Időjelzés, időjárás-jelentés, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.05: Ion Manu előadása. 15.50: Alex. Lascarov Moldovanu előadása. 15.35: Eugen Popescu énekel. 15.50: Valeriu Măgureanu előadása. 16.10: Cantică Boeru zenekara. 16.45: Előképzők órája. 18: Időjelzés, időjárás-jelentés. 18.02: Th. Sibiceanu zenekara. 19: Orvosi krónika. 19.15: Hanglemezek. 20: A nemzet órája. 20.15: Hanglemezek. 21.15: Operett közvetítés. 22.10: Hírek. 23: Sporteredmények.

Budapest I. 9: Hanglemezek. 9.40: Hírek. 10: Görögkatolikus istentisztelet. 11: Katolikus istentisztelet. 12.15: Evangélikus istentisztelet. 13.30: Operazenekar. 14: Makkai Sándor dr. előadása. 15: Hanglemezek. 16: Mezőgazdasági előadás. 16.45: Csorba Dezső cigányzenekar. 17.30: Rexa Dezső előadása. 18: Zenedélután közvetítése a Hubay-palotából. 19: Barabás Endre előadása. 19.30: Szalonzene. 20.05: Hírek. 21: Sporteredmények. 21.10: Kilián Zoltán hangképsorozata. 22.40: Hírek, időjárás-jelentés. 23: Téli sport Kassa környékén. Közvetítés. Beszél Pluhár István. 23.35: Hírek német és olasz nyelven. 23.45: Szabó Kálmán jazz-hármasa. 24: Hírek angol és francia nyelven. 1.05: Hírek külföldi magyarok számára.

Budapest II. 12.15: Szalónötös. 16: Operett-részletek. 17.35: Csorba Dezső cigányzenekara. 18: Vég Gusztáv jazz-zenekara játszik. 19: Zenedélután közvetítése a Hubay-palotából. 19.30: Haraszt

Emil dr. előadása. 20.30: Kósa János dr. előadása. 21: Hanglemezek.

HÉTFŐ, JANUÁR 23.

Bucuresti. 6.35: Ritmikus torna, orvosi hírek, reggeli hangverseny, háztartási tanácsok. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Közlemények. 18: Időjelzés, időjárás-jelentés. 18.02: Gh. Popescu énekel. 18.20: Victoria Cosub-Zamfirescu zongorázik. 18.40: Al. Alger énekel. 19: Irodalmi krónika. 19.15: Kamarazene. 19.40: „Baikal” balalajkazenekar. 20: Demostene Botez előadása. 20.15: Hanglemezek. 20.50: Hanglemezek. 22: Hírek, sport. 22.15: Szórakoztató-lemezek. 23: Hírek. 23.15: Vlădescu-zenekar. 23.45: Hírek külföldre francia és német nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. Utána étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Felvidéki levelek hatvan év előtti lapokban. Felolvasás. 11.45: Alaszka kalandos meghódítása. Felolvasása. 1.10: Kiss Judit zongorázik. 1.30: Hírek. 2.20: Időjelzés, időjárás-jelentés. 2.30: Katonazenekar. 3.35: Hírek. 4: Élélmszerák. 5.15: Diákfélóra. 5.45: Hírek. 6: Esztergomból Kassáig. Felolvasás. 6.30: Kertész Lajos énekel, K. Kain Kató zongorázik. 7: Egy színész, akit mindenki szeretett. (Emlékezés Szerémi Zoltánra). Előadás. 7.20: Rác. Tarlósi Pál és cigányzenekara. 8.05: Hírek. 8.45: Isten rabjai. (Hangjáték). 10: Beszkárt-zenekar. 10.40: Hírek, időjárás-jelentés. 11: Zathureczky Ede hegedül. 11.30: Hírek német és olasz nyelven. 11.40: Hanglemezek. 12: Hírek angol és francia nyelven. 1.05: Hírek.

Budapest II. 7.30: Német nyelvtanítás. 8.10: A tudomány mélyéből. 8.45: Schubert: C-dúr vonósötös négy tételben. (Hanglemezek). 9.30: Beszkárt-zenekar. 10: Hírek.

KEDD, JANUÁR 24.

Bucuresti. 8.30: Ritmikus torna, orvosi tanácsok, Hanglemezek, háztartási tanácsok. 12: Hangjáték. 12.30: Közvetítés Galatiból. 13: Időjelzés, időjárás-jelentés, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: Grigoras Dinicu zenekara. 15.10: Közlemények. 18: Időjelzés, időjárás-jelentés. 18.02: Technikai posta. 18.17: Ionel Cristea zenekara. 19: Tudományos krónika. 19.15: Alexandru Grozută énekel, Mitieg Ciuciu cimbalmozik és Traian Lăscut klarinétozik. 20.05: Az egyesülés napja. előadás. 20.20: Közvetítés Galatiból. 21.05: Szalonzene. 22: Hírek, sport. 22.15: A hangverseny folytatása. 23: Hírek. 23.15: Hanglemezek. 23.45: Hírek külföldre francia és angol nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. Utána étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Franciaország délnyugati tengerpartja. Felolvasás. 11.45: Az új kaladpivat. Felolvasás. 1.10: Dénes Jóska és cigányzenekara. 1.30: Hírek. 2.20: Időjelzés, időjárás-jelentés. 2.30: Hanglemezek. 3.35: Hírek. 4: Élélmszerák. 5.10: Asszonyok tanácsadója. 5.45: Hírek. 6: Pálffy János gróf lovasrohama. Előadás. 6.30: Haják Károly hegedül. 7: Babay József elbeszélése: Madonna. 7.30: Szalonzene. 8.05: Hírek. 8.30: Ponchielli: Gioconda című operájának közvetítése. 9.25: Hírek. 10.15: Hírek, időjárás-jelentés. 11.20: Hírek német és olasz nyelven. 12.05: Hírek angol és francia nyelven. 12.15: Pertis Pali és cigányzenekara. 1.05: Hírek.

Budapest II. 6.30: Mezőgazdasági félóra. 7.30: Francia nyelvtanítás. 8.10: Szalonzene. 9: Sörke Jóska. Felolvasás. 9.35: Hanglemezek. 10: Hírek.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 13-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: álláskeresés, elvesztett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés nem közölhető. Házasság szavankint öt lei. minden más rovatban szavankint kettő lei. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Brătianu 3. II. kerület: Tamás-rafik, Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-rafik, Piata Traian (szerb templom mellett), Grósz-rafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Helfenbein-rafik, Piata Lahovari. IV. kerület: March-rafik, Piata Kütt. — Nógrády-rafik, (Tivoli mellett) — Olariu-rafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45-06. — Vittek-rafik, Bul. Carol 54. — Gagóczy-rafik, Strada Brătianu 15/a. Telefon 5-13.

Álláskereső

Zsúrokra, nagy vacsorákra a legfinomabb ételek készítését vállalom. Nagy szakértalettel rendelkezem. Kovács Zsuzsa III., Str. Diaconul Coresi. 24. 593

Mosást, vasalást, takarítást vállalom szorgalmas fiatalasszony. Cím a kiadóban. 2848

Alkalmazás

Házvevőt keres fiatal elvált mérnök. Fényképet visszaküldi. Cím Albert mérnök Craiova Str. Regele Joanitu 81. 608

Pénzbeszéd kerestetik, akinek havi jövedelme 4.000 lei. Csakis kaucióképes ügyes, szorgalmas egyén jelentkeznek, lehetőleg IV. kerületi lakos. Cím a kiadóban. 631

Lakás

Hónapos szobák Lei 1.300-ért Splendid szállodában. 2856

Modern, magas földszintes, nagy egy-szobás családház, előszoba, fürdőszoba, kert kiadó. II. Str. Belas 33. 606

Bátorozott szoba folyóvízzel, fürdőszoba használatra az erzsébetvárosi villanegyedben március 1-től kiadó. Cím a kiadóban. 581

1.000 leiért kétszobás lakás, mellék-helyiségekkel kiadó. III. Str. Feldioara 14. 610

Kiadó családi ház 2 szoba és mellék-helyiségekkel álló, havi 600 leiért azonnalra. II. Str. Lăutari No. 6. Bővebbet I. Piata Luther 1. 2-3 óra között. 609

Modern 3 szobás lakás, új épületben, földszint, gyermektelen házaspárnak azonnal kiadó. III. Str. Feldioara 1/a. 600

Adás-vétel

Veszek mélyített ezüst tészta tálat, hozzávaló sósierrel. Címetek súly és ármegjelöléssel a kiadóba kérem leadni. 604

Ottomán szép széles, jó állapotban lévő megvételre kerestetik. Címetek kérem a kiadóba leadni. 367

Bőrönd szép nagy, jó erős, megvételre kerestetik. Timis-nyomda I. Piata Brătianu 3. 335

Eladó egy kis ház, különböző öreg bútorok és egy jó Singer varrógép. III. Str. Brancoveanu 43. (Helvét uca). 605

A Banca Timișoarei épületében modern

4 és 3 szobás lakás
és
egy üzlethelyiség

azonnal kiadó. Bővebbet a Banca Timișoarei házközvetésénél.

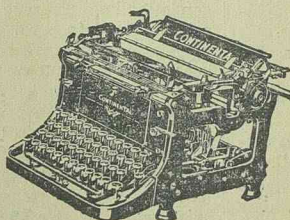
Modern takaréktűzhelyek

kiváló minőségben. Allandó raktár románcozott és fekete tűzhelyekben

KÁLMÁN DEZSŐ
speciális takaréktűzhelyüzem
Timișoara IV. Bulev. Carol 40.

Hirdessen a Déli Hírlap-ban

CONTINENTAL
írógépek, számológépek
FELLENZ
írógépek lerakata

Temesvár IV.,
Str. E. Gojdu 1. Telefon 22-66

Tengeri utazások

a HAPAG zászló alatt

egészséget, jókedvet és tudást jelentenek

HAPAG tavaszi utazások a Földközi tengerre és az Atlanti szigetekre

1. Nagy HAPAG keleti utazás március 4-26-ig
2. Nagy HAPAG keleti utazás március 29-április 20-ig
3. Görögország, Törökország, Földközi-tengeri szigetek április 23-május 12-ig
4. Az Atlanti Óceán szigetei és Marokkó, április 28-május 15-ig
5. HAPAG-utazás a Földközi-tenger keleti részébe május 14-30-ig
6. Utazás a Földközi-tengerre és az Atlanti Óceán szigeteire június 1-június 20-ig a kiváló „Milwaukee” és „St. Louis” motoros hajókkal

Prospektus és felvilágosítás:
Hamburg-Amerika
Linie S. A. R.

TEMESVÁR, I. Mercy-ucca 1. sz.
Telefon: 36-66.

Nyomatja a „HIRLAP” tipografia si editura S. i. n. c. Arad.